

Slovenski VESTNIK

P. b. b.

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov

LETNIK XXXVII

CELOVEC, PETEK, 12. NOVEMBER 1982

ŠTEV. 45 (2096)

Gospodarska situacija se zaostreje- potrebni so konkretni ukrepi

Svetovna gospodarska kriza, ki je zajela tako kapitalistične kot socialistične dežele, se vedno bolj kaže tudi v Avstriji in na Koroškem. Podjetje Wild v Velikovcu, ki je last Švicarjev bo odpustilo zaenkrat okoli 50 zaposlenih. Tudi podjetje Knecht v Šmihelu pri Pliberku, ki je skoraj v celoti odvisno od Zvezne republike Nemčije, je v težavah, saj so v zadnjem času odpustili nad dvajset delavcev. Podržavljeno podjetje VAWD v Borovljah (prej KESTAG) je za nekatere oddelke uvedlo skrajšani delovni čas. Poleg omenjenih podjetij se nahaja v večjih ali manjših težavah še cela vrsta drugih proizvodnih podjetij (da omenim samo podjetje Leitgeb v Sinči vasi) na Južnem Koroškem.

Ko ugotovljamo ta dejstva se moramo zavedati, da se bo gospodarska situacija v letu 1983 še bolj zaostрила.

Toliko bolj je torej upravičeno vprašanje, kaj načrtujejo odgovorni politiki v deželi na gospodarskem področju za prihodnje leto?

Predlog koroškega deželnega proračuna za leto 1983, ki je bil prav te dni predložen v deželnem zboru in bo sprejet konec meseca novembra, predvideva izdatke v višini 9.585.525.000.— šilingov in dohodke v višini 9.525.254.000.— šil.

Približno 670 milijonov šilingov pa predvidevajo za krepitev koroškega gospodarstva (v obliki raznih investicij). Od te vsote pa bo na razpolago za pospeševanje obmejnih področij (Grenzlandförderung) borih 15 milijonov šilingov.

To je nekaj več kot 2 odstotka vseh sredstev predvidenih v letu 1983 za pospeševanje gospodarstva.

Znano je, da so obmejna področja in celi deli Južne Koroške gospodarsko slabše razviti, kot koroški centralni gospodarski prostor. Vrh tega pa vidimo, da so skoraj vsa večja podjetja Južne Koroške v težavah. Zato upravičeno lahko trdimo, da je petnajst milijonov premalo za pospeševanja obmejnih področij. Nesporno namreč je, da bodo ljudje, ki živijo na Južnem Koroškem gospodarsko krizo

v letu 1983 še bolj občutili.

Vemo tudi, da se bo gospodarska situacija po parlamentarnih volitvah, ki bodo aprila 1983 še bolj zaostрила, saj nam stranke v luči omenjenih volitev še marsikaj prikrivajo.

CENTRALISTIČNI KONCEPT USTVARJA NEENAKOSTI

Zveza slovenskih organizacij je v zadnjih letih vložila veliko naporov, da bi naši ljudje, kot tudi nemško govoreče sodeželane nagovorila, da Koroška in Južna Koroška potrebuje policentrični koncept nadaljnega gospodarskega razvoja in da centralistični koncept ustvarja neenakopravnost med ljudmi. ZSO je tudi v praksi pokazala, da je treba pospeševati in razvijati naše združeno gospodarstvo, privatni sektor in se hkrati zavzemati za mešane avstrijsko-jugoslovanske firme, ki lahko ustvarjajo dodatna delovna mesta. Danes, ko še bolj drsimo v gospodarsko recesijo, lahko ugotovimo, da smo imeli z našo orientacijo prav in da so medtem priskočili na vlak tudi tisti, ki niso imeli razumevanja za pospešen razvoj gospodarstva.

Zato ima ZSO tudi vso legitimno pravico, da v interesu vseh ljudi, ki živijo na Južnem Koroškem, še posebej pa seveda v imenu slovenske narodne skupnosti zahteva ukrepe, ki bi omilili posledice večajoče se gospodarske recesije.

Zato dajemo odgovornim sledeče zahteve in predloge v premislek:

■ dežela Koroška mora v letu 1983 nameniti bistveno več sredstev za razvoj obmejnih področij in Južne Koroške (15 milijonov od 670 milijonov, torej dobra dva odstotka je premalo);

■ dežela Koroška naj končno izdelata konkretne predloge za pogajanja in sklenitev posebnega obmejnega gospodarskega sporazuma s SRS (gospodarstvo Južne Koroške tak sporazum nujno potrebuje);

■ Sejemski sporazumi med Koroško in Slovenijo morajo služiti z vidika koroškega gospodarstva predvsem koroškim proizvodnim firmam — ne pa podjetjem iz Nemčije, Dunaja in še od kod.

■ Republika Slovenija naj preveri možnost, da se maloobmejni promet v celoti izvzame iz omejitev, ki jih je nedavno sprejela jugoslovanska vlada.

To je le nekaj predlogov, ki jih je možno z dobro voljo in ob resni skrbi za plodovito obmejno gospodarsko sodelovanje hitro uresničiti. Prepričani smo, da so omenjeni predlogi v interesu vseh ljudi, ki živijo ob meji, tako slovensko- kot nemškogovorečih.

Na tem mestu pa je treba z vso jasnostjo poudariti še nekaj: Če se bo gospodarska kriza v prihodnjih letih zaostрила in odgovorni v deželi zaradi strankarskih interesov ne bodo pripravili napraviti ustreznih ukrepov, potem bodo morali biti pripravljeno tudi na to, da si bodo ljudje Južne Koroške pred parlamentarnimi, deželnozborskimi in občinskimi volitvami še premislili komu bodo dali svoj glas.

dipl. inž. Feliks Wieser
Predsednik Zveze slovenskih organizacij

„Umetniki za mir“ - veličastna proslava na Dunaju

Da avstrijsko mirovno gibanje po veliki vseavstrijski demonstraciji 15. maja tega leta ni zaspalo, je učinkovito dokazala veličastna proslava zadnjo soboto na Dunaju, kjer se je v dunajski mestni hali pred 10.000 obiskovalci odvijal skoraj osemurni program, ki ga je izvajala elita avstrijskih in tujih umetnikov.

Harry Belafonte, Peter Turrini in Erika Pluchar, trije izmed 200 nastopajočih umetnikov, ki so zadnjo soboto v dunajski mestni hali prepričljivo pozivali k razorožitvi sveta in za mir. Med nastopajočimi so bili med drugim tudi Avstrijci Andre Heller, Fritz Mulari, Otto Tausig, Ludwig Hirsch, Jana Bichevska iz Sovjetske zveze, Nemeč Konstanfin Wecker, Mirovni zbor iz Hamburga, Letta Mbulu iz Južne Afrike ter umetniki iz Grčije, Čila in palestinski pevci.

Vseh nastopajočih izvajalcev kulturnega programa za mir tu ni mogoče naštet; od gledaliških igralcev dunajskega Burgtheatra preko kantavtorjev takomenovane „dunajske scene“ in njihovih zahodnonemških kolegov (med njimi znani Konstantin Wecker in kabaretistov (Werner Schneyder) do pisateljev, raznih zborov, med njimi (kot smo že poročali) tudi Koroški partizanski pevski zbor, pa tudi tamburaška skupina gradiščanskih Hrvatov se je razvijal bogat in pester umetniški spored, katelega višek je tvoril skupni nastop vseh navzočih umetnikov s svetovno znanim pevcom in borecem za mir iz ZDA — Harry Belafontom. Skozi program pa so vodili trije umetniki, ki so s svojim nastopanjem za mir že dolgo znani avstrijski in mednarodni publik: filmski igralec, režiser Dietmar Schönherr, pisatelj Peter Turrini ter kantavtor Andre Heller. Posebno zadnjemu gredo velike zasluge za organizacijo te veličastne proslave, ki ni bila deležna nobenih javnih subvencij, ki so jo mirovne skupine skupno z umetniki same organizirale in na kateri so se vsi nastopajoči umetniki odpovedali vsakemu hono-

rarju v prid skupnemu cilju: miru na svetu.

Kot glavni govornik avstrijskega mirovnega gibanja je nastopal Andre Heller, ki je v daljšem nagovoru nakazal važnost mirovnega gibanja in zlasti važnost, da se umetniki kot „kronisti življenja“ postavijo v prvo vrsto prizadevanj za mir; mir pa ni utopija niti samo iluzija nekaterih; vsi naj se potrudijo, da naj z demokratičnimi sredstvi tako močno pritiskajo na odgovorne politike svojih držav, da njihove fraze o miru ne ostanejo zgolj fraze, marveč da sledijo konkretna dejanja. Blazna oboroževalna tekma namreč že sama kot taka, ne šele če se spremeni v vojno, povzroča številno gorja in večstoškratno smrt, saj bi bil denar, ki se ga potroša v orožje, lahko rešil zlasti tretji svet lakote in trpljenja. Vendar pa mir, kot si ga želimo, tako je poudaril Heller, ne sme in ne more sloneti na krivici in pritisku; zato je mirovno gibanje hkrati ozko povezano z zavzemanjem za socialne in nacionalne pravice, z ožigovanjem vsega, kar je krivičnega na svetu. In zato nisem „samo Avstrijec in žid, marveč tudi črnc in Južni Afriki, borec v El (Nadaljevanje na 2. strani)

ZADNJA VEST:

Umrl Brežnjev

Kot so sporočili včeraj, je v sredo zjutraj v Moskvi v starosti 75 let umrl Leonid Brežnjev, generalni sekretar CK KPSZ in predsednik predsedstva vrhovnega sovjeta SZ, ki je bil hkrati tudi vrhovni poveljnik oboroženih sil.

PREBERITE

Žensko gibanje
in socializem

stran 2

Prijetno srečanje

stran 3

3. spominski koncert
Pavlu Kernjaku

stran 4

Odlikovani anti-
fašistični borci

stran 7

„Alternativna lista Avstrije“ bo kandidirala ob naslednjih državnozborskih volitvah

Kot smo v zadnjih številkah našega lista že poročali se tudi pri nas v Avstriji formira „zeleno“ oziroma „alternativno“ gibanje. Zadnjo soboto in nedeljo so se zastopniki teh skupin srečali v Gradcu, kjer so sklenili ustanovitev „Alternativne liste Avstrije“ (Alternative Liste Österreichs), ki bo nastopila ob naslednjih državnozborskih volitvah aprila 1983. Še prej, namreč januarja 1983 pa bo „Alternativna lista Gradec“ (ki je sestavni del ALA) nastopila ob občinskih volitvah v Gradcu.

Ustanovni občni zbor je sprejel statut ter osnovne smernice programa, ki ga bo dokončno izformuliral januarja prihodnjega leta. Ustanovni občni zbor je sprejel tudi resolucijo, v kateri se zavzema za pravice manjšin v Avstriji. Med drugim ALA odklanja trostrankarski pakt ter zakon o narodnostnih skupnostih ter se zavzema za konsekventno izpolnitev predvsem člena 7 avstrijske državne pogodbe. V resoluciji je rečeno, da je uresničitev manjšinskih pravic za Alternativno listo Avstrije „merilo za zrelost avstrijske demokracije“.

Z ustanovitvijo Avstrijske alternativne liste se je pojavila v avstrijskem političnem življenju nova politična grupacija, ki je glede na zasidranost v vsaj treh ali štirih zveznih deželah in glede na politični profil (ALA se je jasno distancirala od vseh desničarskih in neonacističnih „zelenih“ grupacij) še najbolj obetavna politična sila, s katero bo treba tako ali tako računati. S tem, da je ALA sprejela promanjšinsko resolucijo, je že signalizirala, da bo manjšinska problematika tudi del njenega volilnega boja.

Alternativna lista Avstrije ne bo edina lista, ki bo nastopila pri naslednjih državnozborskih volitvah. Pri notranjem ministertvu se je že javilo nad deset grupacij, ki so napovedale, da bodo pravtako nastopile, večinoma pod oznako „zeleni“, ob naslednjih državnozborskih volitvah. Prav zaradi tega so se skupine, zastopane v Gradcu odločile za ime Alternativna lista, da bi se s tem jasno distancirale od vseh desničarskih in neonacističnih poizkusov ribarjenja v kalnem.

Na predvečer ustanovnega občnega

zboru je govorila zastopnica nemških alternativnih list Petra Kelly, ki je poudarila, da se je alternativno gibanje v Zvezni republiki Nemčiji razvilo iz večletnega procesa diferenciacije ob katerem so propadle vse tiste skupine, ki so zgolj iz kratkovidnih in egoističnih vzrokov nastopale ob različnih volitvah. Alternativno gibanje, ki je že prezentno v raznih nemških deželnih in mestnih zastopstvih in ki bo ob naslednjih volitvah prav gotovo tudi zastopano v zveznem nemškem parlamentu, je uspešno zaradi tega, je poudarila Petra Kelly, ker se nikoli ni orientiralo zgolj na volitve in na dobivanje glasov, temveč se je vedno prizadevalo za vsebinsko jasnost in za gibanje ljudskih množic. V tem smislu so mandati v raznih zastopstvih zgolj stranski produkt delovanja na terenu.

Če bodo zastopniki Alternativne liste Avstrije upoštevali zgorajšnje misli, se jim množičnega nastopa raznih „zelenih“ ob naslednjih volitvah ne bo treba bati. Prva preizkušnja za ALA pa bodo prav gotovo občinske volitve v Gradcu januarja 1983.

Toman

Besedo ima župan

Mesto Celovec, glavno mesto Koroške, prihodnji teden gostuje v Ljubljani. Ves teden bodo Cankarjev dom in druge dvorane v znaku Celovca. Povsem pravilno, sosedna mesta naj se med seboj spoznava, naj se druga drugemu predstavljajo, pokažejo svoje kulturno ustvarjanje. Posebno še v današnjih časih, čisto v smislu besed predsednika koroškega deželnega zbora Guttenbrunnerja v Murški Soboti, da naj sosed sosedu pomaga, ko je v stiski.

Celovski predstavniki so v spored nastopajočih v Ljubljani vključili tudi Slovence, ki živijo v Celovcu. Povsem normalno.

Toda zdaj je na vrsti še celovski župan. Na okrogli mizi v četrtki o Celovcu kot glavnem mestu Koroške in njegovih nalogah ima najboljšo priliko, da kot najvišji predstavnik mesta stopi nasproti trditvam, da je Celovec nemško mesto in samo nemško mesto. Najpozneje pri izbiri nastopajočih je videl, da to ne drži, in brez dvoma se strinja z mnenjem, da je Celovec prav tako glavno mesto za koroške Slovence, da so v Celovcu vse centralne ustanove in organizacije koroških Slovencev in da jih tudi precejšnje število tu živi. Zato ni nič prebruda zahteva, da naj se k temu mnenju tuji javno prizna. P. W.

Belafonte: povedati moramo resnico

Visek in zaključek več kot osemurnega koncerta je bil obširen poziv ameriškega borca za mir Harryja Belafonte, ki je med drugim dejal: „... Vsi moramo prevzeti odgovornost za vojno in za mir. Te odgovornosti svet ne sme več dalje prepustiti politikom in birokratom, ki s politiko konfrontacije in z zastarelo miselnostjo povzročajo vojne, nikoli pa jih niso znali preprečiti.“

„Nekateri ljudje pravijo, da je vojna zasidrana že v človeški naravi, jaz pa vam pravim nasprotno, da je to neresnično in neznanstveno. Vojna ni zasidrana v človeški naravi, vojna je le zasidrana v naravi tiranije! Dobri ljudje tega sveta so v teku zgodovine morali vedno spet vstati in premagati tiranije, tudi danes je takšen čas v katerem nastaja velika mednarodna aliansa miroljubnega gibanja. Da bo to gibanje uspešno „moramo ljudem povedati resnico“, je dejal Belafonte.

Z navdušenjem je 10.000 ljudi pozdravilo zadnjo soboto na Dunaju Koroški partizanski pevski zbor (slika) in hrvaški tamburaški ansambel iz Cindrofa na Gradiščanskem. Na tej imponantni prireditvi sta oba zbora izpričala povezanost slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti s širokim gibanjem za mir v Avstriji.

„Umetniki za mir“ ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Salvadorju, član Solidarnost na Poljskem, Afganec pod ruskim pritiskom in Slovenec na Koroškem — povsod kjer se dogaja krivica sem hkrati prizadet sam, kajti šele ko krivice ne bo več, bo dejansko možen tudi trajen mir. Tem besedam je sledil buren aplavz vseh desetisoč zbranih obiskovalcev, ki so tudi v tej množici dokazali, da znajo mir prakticirati, saj ni prišlo do nobenega nesoglasja med publiko.

Tudi umetniški program je v raznih točkah dokazal, kako se prakticira mir; ena — za me — najgloblji točci je bil skupni nastop židinj Esther Bajarano, ki je preživela pekel Auschwitza in Ravensbrücka s palestinskimi pevcem, ki sta zapela eno hebrejsko in eno arabsko pesem. „Jaz sem bila v tretjem rajhu v koncentracijskem taborišču, ker sem židinja. Moj palestinski prijatelj je bil v izraelskih zaporih, ker je Arabec. Oba sva trpela zaradi narodne pripadnosti, tu pa demonstrirava, da je možen tudi mir med Zidi in Arabci, če je dana dobra volja.“

Istemu cilju — ožigosanju narodne in rasne nestrpnosti, je veljal nastop južnoafriške pevke Letta Mbulu, ki živi trenutno v eksilu v ZDA, ker v Južni Afriki za umetnike črne barve ni prostora.

Ob koncu pa je prinašal Harry

Belafonte pozdrave iz ZDA, katerih prebivalstvo je dolgo „spalo, toda se trenutno začne zdramljati iz spanja in se tudi tam razvija gibanje zlasti proti atomski oborožitvi“. Močno je nato napadel ameriškega predsednika Reagana, ki hrepeni po „svetovnem gospostvu in hoče postati cesar vsega sveta in še celega univerzuma“. Tej njegovi želji podrejuje vso svojo politiko in ga tudi ne motijo tisoč- ali milijonske človeške žrtve, saj sam trdi, da je za ZDA možno, da bi zmagali v atomski vojni. Tem prizadevanjem ameriške vlade in ameriškega kapitala se je treba zoperstaviti, najbolj učinkovito to lahko napravi mednarodno mirovno gibanje, je Harry Belafonte zaključil svoj govor. Nato pa je zadonela iz grl vseh desetisočih obiskovalcev in vseh zbranih umetnikov skupno znana Belafontejeva mirovna himna „Peace on the Earth“ (Mir na svetu).

To pa prav gotovo ni samo želja sobotnih obiskovalcev dunajske mirovne proslave, marveč želja vsakega, ki še zna trezno misliti, je gotovo želja milijonov in milijard ljudi na svetu. Da pa se je treba za ta mir boriti, da pobožna želja sama ne zadoštuje — k temu spoznanju naj pripomorejo mirovna gibanja povsod, kjer nastajajo na svetu. In teh bo vedno več.

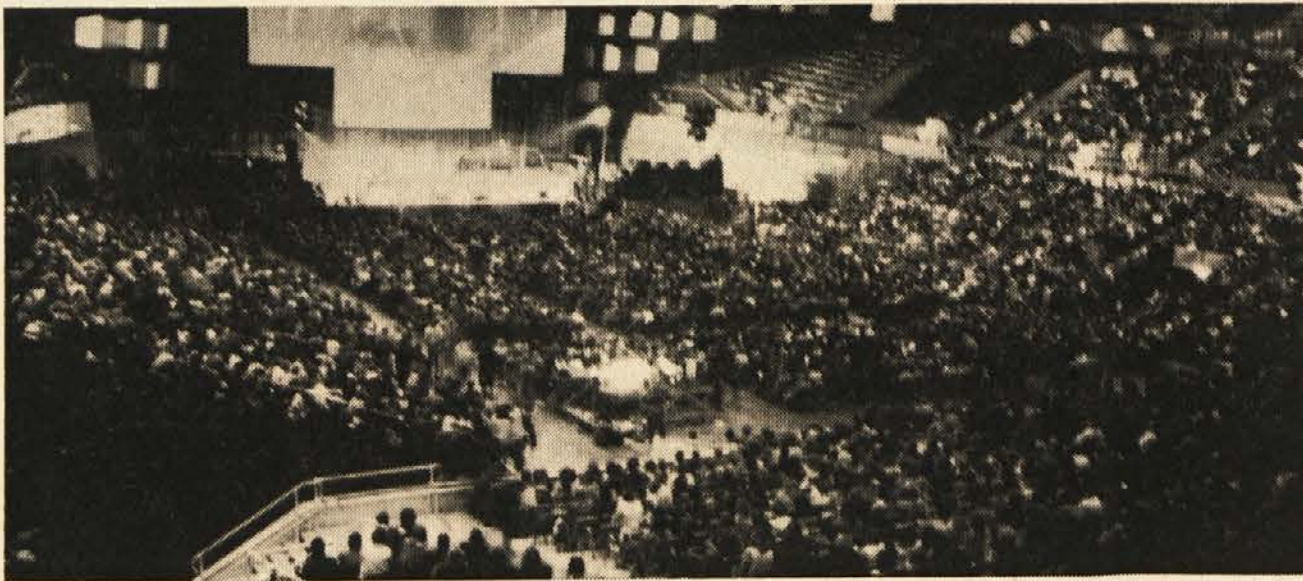
fra-ter

Turrini: Kaj delajo „eksperti za mir“

Koroški avtor Peter Turrini je predstavljal dunajski publiko slovenske pevece kot umetnike, ki obranjajo spomine na slovenske antifašistične borce in jih posredujejo vsem, ki se danes borijo za mir.

Ostro a hkrati satirično je v svojem govoru obračunal z različnimi varnostnimi in mirovnimi eksperti, ki potujejo od ene do druge razorožitvene konference, ki jih pa v njihovem prostem času najdemo v direkcijah sobah „General electric“. Vprašal se je tudi: „Če je novi dvojni sklep NATO (nekoliko razorožiti, nekoliko se oborožiti) morda novi afrodisiakum? Toda vlade dežel teh mirovnih ekspertov si ja vendar želijo miru! Gospod Begin hoče mir za Galilejo. Gospod Weinberger hoče mir za Heidelberg in za srednjo Evropo in tudi poljski generali bi bili veseli, če bi Solidarnost končno dala mir.“

„Siti smo teh ekspertov za mir in za blaginjo, vse svoje obljube so obrnili v nasprotje ... domov naj gredo, v ogledalo naj pogledajo in se zjočejo! Odpušeni so!“ je zaklical Turrini.

Neopisno navdušenje je vladalo med 10.000 poslušalci, ko so številni znani umetniki izpričali svojo pripravljenost boriti se za mir ter tudi kljubovali morebitnim pritiskom.

Žensko gibanje in socializem

3. novembra 1982 so na povabilo Dr. Renner-instituta v Kongresni hiši na Dunaju razpravljale in diskutirale tri ženske z različno politično in osebnostno zgodovino k temi „žensko gibanje in socializem“:

Rossana Rossanda (roj. 1924), urednica časopisa „Il manifesto“ iz Rima. Že od leta 1943 naprej je ozko povezana s politiko — bila je ena najvidnejših funkcionark KPI (leta 1959 izvoljena v centralni komite); po njeni izključitvi iz partije je leta 1969 skupno s prijatelji ustanovila skupino „Manifesto“ in časopis „Il Manifesto“, v katerem vse do danes izdaja mednarodno priznane politične analize; z ženskimi vprašanji se je začela ukvarjati šele v zadnjih letih. Sama se označuje kot marksistka in kot „pozno poklicana“ v ženskem vprašanju in nam zdaj nudi važne politične analize k ženskemu gibanju, posebno kar se tiče kočljivega odnosa med politiko in feminizmom;

Alice Schwarzer iz Kölna; sama se označuje kot radikalna feministka in je ob enem izdajateljica časopisa „Emma“;

Johanna Dohnal, funkcionarka SPA, državna asekretarka za ženska vprašanja pri zvezni vladi na Dunaju; sama se prišteva skupini žensk znotraj partije, ki so pripravljene iti v konfrontacijo.

Na tej prireditvi se je zbralo nekaj sto ljudi, med njimi sta bili tudi 2 zastopnici Zveze slovenskih žena — Maja Haderlap in Marija Jurič.

Rossanda, Schwarzer in Dohnal so v glavnem govorile o vlogi ženske v politiki, v strankah (predvsem levičarskih) in ocenjevale njih kot tudi njihovih sovrstnic ubrano pot politične agitacije.

Za R. Rossando je vloga ženske v politiki nekaj, kar se šele pričinja. Ženskam v strankah se le skromno odpirajo vrata v politično življenje in še tu se jih odrija v glavnem na področja tradicionalnega značaja (vzgoja, ženske...). Potrebna bi bila večja odprtost politične sfere: družbo, ki združuje oba spola, še vedno

vodijo osebe le enega spola. Izhod iz takšnega stanja vidi Rossanda le v globokih spremembah, ki se naj odvijajo tako s strani žensk kot tudi od zunaj. Feminizmu samemu do zdaj še ni uspelo odpreti vrata politike.

V odnosih med feminizmom in socializmom vidi Rossanda nesoglasje. Sicer je feminizem nastal iz delavskega gibanja, toda kmalu nato je prišlo že do ločitve. Dokaz za to ločitev vidi prav v državah, kjer je bila socialistična revolucija že izpeljana in v katerih se vloga žensk ni bistveno spremenila — predvsem kar se tiče partnerstva, družine, delitve dela itd. To se pravi, da se ideologija in praksa socializma nista dotaknili patriarhata, kar brez dvoma ne pripelje do nobene spremembe in osvoboditve položaja žensk. Rossanda vidi izhod iz te zagate v tem, da se dotaknemo tradicionalnih temeljev levičarskih sil, kar bo brez dvoma malo zabeležilo.

Rossanda vidi zatiranje žensk kot zelo kompleksen in specialen pojav, da se pa to zatiranje skuša preprečiti, moramo spremeniti tako svet kot tudi moške. V feminizmu samem pa vidi projekt za to spremembo. Sicer je po njenem mnenju feminizem še vedno separatistično gibanje, in ravno ta separatizem bi se moral odstraniti.

Njena strategija za bolj človeško, demokratično in pravičnejšo družbo: „... ženske so bolj jasnovidne, bolj odprte in odkrite ter bolj razumevne, moške ne govorijo med sabo, ženske pa le (tudi če so te lastnosti produkt daljnoročne privzgojenosti)... in tu vidim moment, kjer bi se morale začeti ženske radikalno boriti“.

Alice Schwarzer vidi v izvenparlamentarnem avtonomnem ženskem gibanju (tudi če le-to označujejo kot nepolitično ali separatistično) pravo pot, ki brez dvoma vpliva na politična dogajanja, pri čemer se jim ni treba ozirati na druge ljudi v politični hierarhiji. Po njenem mnenju večina reform brez tega gibanja ne bi obstajala (tudi ne: enake mezde za enako delo...).

(Nadaljevanje na 5. strani)

Nova oddaja RTV Ljubljana o zamejskih Slovencih

RTV Ljubljana bo od Novega leta naprej enkrat mesečno oddajala polurno televizijsko oddajo, ki bo posvečena dejavnosti Slovencev v zamejstvu. V poročilih, reportažah in portretih bodo tako prišli do besede Slovenci na Madžarskem, v Italiji in v Avstriji. To so pretekli teden sporočili predstavniki RTV Ljubljana, ki so se mudili na obisku pri obeh slovenskih osrednjih organizacijah. Generalni direktor RTV Ljubljana Božo

Kovač, direktor radijskih programov Lenart Setine in urednik RTV Boris Bergant so se na sedežu ZSO pogovarjali s predstavniki ZSO tudi še o drugih vprašanih medsebojnega sodelovanja, predvsem tudi o tem, kako bi se dalo izboljšati poročanje o dogajanju v koroškem zamejstvu v sporredih RTV Ljubljana, in pa o vprašanju sprejema ljubljanskega televizijskega signala na Koroškem.

Informacija o informativnih sredstvih za predstavnike SZDL

Na enodnevnem delovnem obisku pri koroških Slovencih se je minuli petek mudila tričlanska delegacija SZDL Slovenije, ki se je hotela seznaniti z informativno dejavnostjo obeh slovenskih osrednjih organizacij. Boris Muževič, član izvršnega odbora predsedstva RK SZDL Slovenije, ki je zadolžen za področje informiranja, Mirko Fabčić, vodja informativne službe SZDL, in Barbara Goričar,

članica komisije za manjšinska vprašanja pri SZDL so si ogledali tiskarno v Podlublju, na sedežu ZSO so se pomudili v daljšem razgovoru s predsednikom ZSO in njegovimi sodelavci, prav tako pa so se razgovarjali s predsednikom NSKS in uredniki „našega tednika“. Delegacija je obiskala tudi knjigarno in založbo Drava, za konec pa se je v daljšem razgovoru ustavila na uredništvu Slovenskega vestnika in SINDOKA.

„Extrablatt“ v težavah

Dunajski mesečnik „Extrablatt“, ki se je med drugim bavil tudi angažirano z manjšinskimi vprašanjem na Koroškem in ki je razkrival ozadja številnih družbenih dogajanj v Avstriji ter obširno poročal o političnih žariščih tretjega sveta, je začel trenutno v večje težave. Napovedana novembrska številka ni več izšla in izdajatelj Harald Irnberger sporoča svojim naročnikom, da ni treba računati z izdajo Extrablatta v dosedanji konstrukciji. Govori se, da bo šel Extrablatt v stečaj. O ozadjih pravi Irnberger, da niso zgolj ekonomske narave. Vsem zbonentom pa zagotavlja, da uredništvo že išče poti za nadaljnje skupno delo v bodočnosti.

Zaton tega mesečnika bi bil prav gotovo velika izguba na področju av-

strijskih medijev, na katerem žal ne najdemo zelo veliko neodvisnih informacijskih sredstev.

Profesor Veiter zagotavlja nadaljno podporo manjšinam

Znanemu avstrijskemu pravniku in strokovnjaku za narodnostna in manjšinska vprašanja prof. dr. Theodorju Veiterju smo pred kratkim čestitali v našem listu ob njegovi 75-letnici. Te dni smo prejeli od njega pismo z zahvalo za veliko pozornost, ki smo mu jo posvetili. Ob tej priliki pa zagotavlja, „da se bom tudi še v naprej potegoval za pravice narodnostnih skupin in posebno še za pravice slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.“

Deželna konferenca KZ-Verbanda

V soboto je bila v celovškem Domu glasbe deželna konferenca KZ-Verbanda, katere se je udeležil tudi predstavnik Zveze koroških partizanov Jože Kežar. S kulturnim programom so trije mladi umetniki opozorili na grozote hitlerjeve diktature ter svarili pred današnjo nevarnostjo nacističnih skupin. Predsednik KZ-Verbanda Josef Nischelwitzer se je v svojem uvodnem referatu dotaknil današnjih kriznih žarišč v svetu in je poudaril, „da v tem velikem boju med fašizmom in demokracijo ne gojimo nazadnjaških tradicij, temveč skušamo z našimi izkušnjami svariti pred nevarnostjo atomske vojne“. Josefa Nischelwitzerja so ponovno izvolili za predsednika združenja, naša roja-

ka dr. Luka Sienčnik in Zora Jug pa sta bila izvoljena na podpredsedniška mesta. Sekretar bo Simon Kompein, blagajnik pa Josef Thurner.

Razstava o „Marshall-planu“

Ko so se v porušeni povojni Avstriji trudili delovni ljudje, da bi popravili in odstranili vse posledice in škodo druge svetovne vojne, se je odločila Amerika za pomembno ekonomsko podporo avstrijskemu gospodarstvu. Pomoč je obstajala začetka do 2/3 iz živil, iz tozadevnih finančnih sredstev pa so ustanovili ERP-fond, ki še danes deluje. Ti ukrepi so znani predvsem pod pojmom „Marshallov plan“. Trenutno je v Celovcu na Novem trgu razstava o zgodovini „Marshallovega plana“, ki so jo se-

stavili na pobudo urada zveznega kanclerja. Razstava ima nalogo dokumentirati nosilno vlogo Marshallovega plana za razvoj avstrijskega povojnega gospodarstva.

Številnim kritikam, ki jih imajo razni zgodovinarji na račun te finančne injekcije je še treba dodati, da so sredstva v 50-ih letih bila tako razdeljena, da se je v prvi vrsti še bolj razvil koroški centralni in severni prostor. Manj razviti — in tedaj še pretežno slovenskogovoreči jug Koroške pa je bil zelo zapostavljen. To je močnejšemu nemškemu koroškemu gospodarstvu olajšalo razširiti in zgošteviti svojo gospodarsko mrežo tudi na južnem Koroškem! Ze tedaj smo koroški Slovenci opozarjali na to zgodovinsko pomembno ravnanje pristojnih oblasti, ki je še poslabšalo razvojne možnosti samostojnega slovenskega gospodarskega elementa.

„KOROŠKA GLASBENA JESEN“:

Visoka raven dua Šiškovič-Šetinc

Koncert v okviru „Koroške glasbene jeseni“ je postal že tradicionalna prireditev Slovenske prosvetne zveze oz. njenih včlanjenih društev. Kot znano, je do jesenskih glasbenih prireditev prišlo na pobudo kulturnih ustanov v Sloveniji in se odvijajo na obeh straneh Koroške. Dobro so nam v spominu koncerti v Celovcu, kjer smo med drugimi lahko spoznali slovit ansambel Zagrebških solistov.

Tokrat je Slovenska prosvetna zveza skupno s SPD „Danica“, vabila v kulturni dom „Danica“ v Šentprimozu. Že dejstvo, da bo koncertiral duo Šiškovič-Šetinc, je

bilo argument, da bomo pričali vrhunskemu podajanju zahtevne glasbe. Pianist Janko Šetinc je pri nas na Koroškem že znan, violinist Crtomir Šiškovič iz Trsta pa je na Koroškem nastopal prvič. Čeprav je med obema znatna starostna razlika, sta kot glasbeni duo bila harmonično zelo ubrana, lahko rečemo briljantno izvajalca glasbe Ludwiga van Beethovna, Francesca Marije Veracinija, Mauricea Ravela in Pabla de Sarasateja. To je res bil enkratni dogodek doživljati ta dva virtuoza na klavirju oz. violini, ki sta nas popeljala v svet zahtevne resne glasbe svetovnih moj-

strov. To je bil dejansko velik glasbeni dogodek, ki bo slehernemu poslušalcu ostal v prijetnem spominu.

Tu seveda lahko še zapišemo, da je tak koncert, prirejen na požeželju, pogumno dejanje. In prav je tako, saj čestokrat podcenjujemo „podeželje“ — da kaj takega ni za „navadne“ ljudi. Toda v Šentprimozu smo doživeli veliko navdušenost s strani poslušalcev, ki so se zavedali kaj pridejo poslušati. Ni jih bilo pretirano veliko, kar tudi ni bilo pričakovati, a bili so iskreno hvaležna publika.

Strinjamo se s predsednikom „Danice“ Stankom Wakounigom, ki je dejal, da bo s takimi koncerti treba nadaljevati. To se je odražalo tudi v vidnem zadovoljstvu obeh glasbenih mojstrov, Šiškoviča in Šetince. K uspehu koncerta pa je gotovo mnogo doprinesla tudi ustrezna uvodna beseda o posameznih skladateljih in o njihovi glasbi, kar je bilo v oporo k lažjemu razumevanju zahtevnih skladb. Med poslušalci koncerta je bil tudi konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik s soprogo, katerima je bil izrečen poseben pozdrav.

Sodelovanje

Pred kratkim je delegacija Avstrijsko-jugoslovanskega društva pod vodstvom predsednika Sereinigga obiskala jugoslovanskega generalnega konzula v Celovcu Marka Kržišnika. Ob tej priložnosti so ga informirali o kulturnih aktivnostih, s katerimi imenovano društvo prispeva k boljšemu sporazumevanju prebivalcev obmejnih regij — Koroške in Slovenije.

Konkretno se je to zgodilo z otvoritvijo umetnostne razstave 5. novembra 1982 v Murški Soboti, kjer se s svojimi deli predstavljajo slikarji Karl Brandstätter, Peter Kravagna in Valentin Oman. Kot povratno srečanje pa bodo že 2. decembra v Celovcu priredili razstavo „Vezanine iz Idrije“.

Generalni konzul SFRJ v Celovcu, Marko Kržišnik se je članom predsedstva Avstrijsko-jugoslovanskega društva zahvalil za njihovo dejavnost oz. prizadevanje za dobre odnose med obema deželama in jih ob tej priložnosti prosil za razumevanje problemov s katerimi se Jugoslavija trenutno bori.

Celovski dnevi v Ljubljani

V dneh od 15. do 23. novembra 1982, bodo v glavnem mestu Slovenije — v Ljubljani potekali Celovski dnevi, na katerih se bo glavno mesto Koroške predstavilo z razstavami, predavanji, filmskimi večeri, glasbenimi nastopi, literarnim branjem, športom in diskusijskim večerom.

Celovski dnevi se bodo — razen nekaterih razstav, športnih prireditev in predavanj — odvijali v prostorih kulturnega doma Ivan Cankar. V ponedeljek 15. novembra bo v mali dvorani gledališka predstava Dieterja Kaufmanna „Žena brez lastnosti“, uradna otvoritev bo v sprejemni dvorani, kjer bodo odprli razstavo „Celovec se predstavlja“, medtem ko bo „Glasbeni pozdrav iz Celovca“ v srednji dvorani, kjer bodo nastopale različne kulturne skupine iz Celovca.

V torek 16. novembra bo najprej predvajanje treh amaterskih filmov „Celovec in okolica“, potem pa bo še predstava opere „Dai-Dalia“. V sredo 17. 11. bo v srednji dvorani koncertna predstavitev del Barca per Padova, naslednji dan bo okrogla miza z županom Leopoldom Guggenbergerjem in literarni večer celovških pisateljev. Celovski teden v Ljubljani pa bodo zaključili s koncertom godalnega kvarteta Szabo iz Celovca.

Naj ob tej priložnosti posebej naglasimo, da so v spored sodelujočih vključili tudi mešani pevski zbor slovenske gimnazije, ki bo v Ljubljani nastopal 15. novembra, medtem ko bo ravnatelj dr. Vospersnik sodeloval na predavanjih in bo govoril o svoji ustanovi; Jožica Čertov pa bo sodelovala na literarnem večeru.

Prisrčno srečanje s T. Pavčkom in B. Kosom

Akcije na podeželju so vedno koristne, posebno če gre za mladino. To še posebno velja, če gre za spodbujanje mladih, da segajo po lepi slovenski knjigi, saj si s tem utrjujejo znanje svojega materinega jezika in spoznavajo lepote slovenskega slovstva.

žom Kosom iz Ljubljane. Najprej sta se ustavila v Selah-Kotu, zatem pa še v Šentjanžu v Rožu. V obeh primerih je SPZ srečanje priredila v sodelovanju s krajevnima društvoma, kar je povsem naravno, prireditev pa je bila namenjena mladini, ki rada sega po

no in seveda s svojimi odličnimi pesmi, polnimi humorja, katere je pripovedoval mladim poslušalcem. Ilustrator Božo Kos pa je s svojim risanjem mladežu čaral živali na papir, da je vse kar strmelo; seveda tudi Kos, ki je znan po njegovem humorju, ob tem ni štedil s šalami, ki so otrokom izvajljale prisrčen smeh. Toda to ni tako enostavno, kot se to lahko zapiše, otrokom namreč ne smeš biti izumetničen, ker to takoj spoznajo, kar otežuje koča kontakt z njimi. V tem primeru pa je bilo vse tako kot je želeli: oba gosta sta takorekoč že pred prireditvijo našla kontakt z otroci in to s primernimi besedami. Bilo je kot da so vsi že dolgo prijatelji, vsi v svetu otroške domišljije, odkritosti in tudi porednosti, brez katere nobeno otroštvo ne mine. Skratka, srečanje s Tonetom Pavčkom in Božom Kosom je v obeh krajih bilo izredno prisrčno in bo mladim bralcem ostalo v najlepšem spominu.

Na obeh prireditvah je mladini spregovorila tudi mag. Meri Malle, ki vodi Slovensko študijsko knjižnico SPZ v Celovcu. Slednja je mlade bralce seznanila, da ima knjižnica mnogo knjig za mladino, ki jih lahko dobijo v društveni knjižnici. Mallejeva je otroke tudi seznanila o tem kako lahko tekmujejo za bralne značke in tako še bolj spoznavajo lepote slovenske pisane besede. Ob koncu pa se je še prisrčno zahvalila obema avtorjema, da sta se odzvala vabilu in hkrati izrekla tudi prošnjo, da prideta tudi v druge kraje. Tu pa je treba še omeniti gostoljubje Marte Velik v Selah-Kotu in Marice Pinter v Šentjanžu, ki sta dragim gostom s tem izkazali še posebno pozornost.

Odgovorni Slovenske študijske knjižnice SPZ se tega zavedajo, zato so v svoj delovni načrt sprejeli tudi srečanja z znanimi slovenskimi pisatelji oz. umetniki.

Tako je prejšnji petek prišlo do srečanja z znanim slovenskim pesnikom Tonetom Pavčkom in ilustratorjem Bo-

slovenski knjigi. Le-te pa je lepo število v Selah-Kotu kakor v Šentjanžu v Rožu. Po srečanju s Tonetom Pavčkom in Božom Kosom pa bodo mladi bralci gotovo še rajši brali ali listali po slovenskih slikanicah. Kajti oba gosta sta v hipu osvojila mlada srca. Tone Pavček s tankočutnim poslušom za mladi-

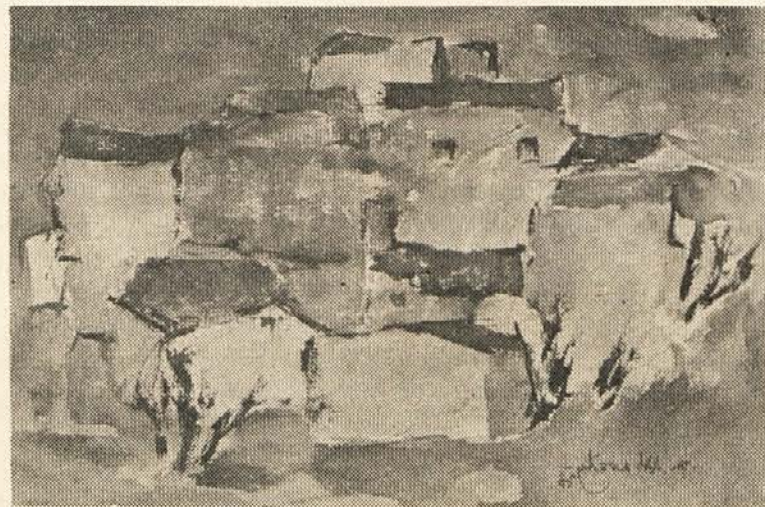
AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno Vas vabimo na razstavo akvarelov

Roberta Hlavatyja

(1897—1982)

Razstava bo odprta do 19. novembra 1982, od ponedeljka do petka, od 13. do 17. ure.

Prisrčno vabljeni!

Stenski koledar „Aule slovenice“ za leto 1983 s slikami R. Hlavatyja

Tako kot običajno, je društvo „Aula slovenica“ v začetku novembra predstavilo svoj stenski koledar za prihodnje leto. Pravzaprav se je to zgodilo že ob dnevu varčevanja (29. 10.); tedaj je predsednik „Aule slovenice“ dr. Mirt Zwitter s sodelavci predstavnikom tiska izročil prve izvode stenskega koledarja „Aule slovenice“ za leto 1983. Že v zadnji številki našega lista smo zapisali, da tokrat gre za koledar z barvnimi reprodukcijami akvarelov dr. Roberta Hlavatyja. Tako bodo ljubitelji slikarske umetnosti imeli priložnost bližje spoznati umetniški svet tega tržaškega likovnega umetnika, ki je kot samorastnik dosegel raven, povsem enakovredno poklicnim slikarjem, še več, saj Hlavaty sedi v sam vrh slovenskih akvarelistov.

Prof. Klavdij Palčič je v spremni besedi koledarja „Aule slovenice“ med drugim o Hlavatyjevem slikarskem delu in o njegovi osebnosti zapisal: „Ljudem in nam vsem je imel zmeraj veliko povedati, ob vsaki priložnosti izkazovati globoko prizadetost, nikoli samo retorično, nikoli zunaj pravega merila, zmeraj preprosto, jasno, iskreno, da ga je lahko vsak razumel. In kot je bil povsod in zmeraj živahno v središču dogajanja, tako je bil v svoji umetnosti tiho odmaknjen. Hlavatyjevo slikarstvo je bilo vseskozi tenkočutno osvajanje tihe kraške poezije, izraz tihe, iskrene zamaknenosti. O sebi je pravil, da je romantik, ker je govoril ljudem o lepoti svoje zemlje, o svoji zaljubljenosti vanjo. Bil je skoraj otroško sramežljiv v odnosu do svojega slikarstva, o katerem je vedno skromno poudarjal, da hoče biti le izraz njegove velike ljubezni. V njem se nam je dal spoznati do dna, v njem se je njegova duša razkrila popolnoma. V besedah je znal biti iznajdljiv in duhovit, svojo skromnost in sramežljivost je znal oviti v razigranost, da je bila vsaka njegova misel podana skoraj igrivo in je vsako čustvo dobilo pravi ton, brez pateričnosti in tragičnosti tudi v ekstremnih trenutkih.“

To je razvidno tudi v delih, reproduciranih v stenskem koledarju „Aule slovenice“ za leto 1983, ki je po kvaliteti tiska izredno lep in bo brez dvoma dekorativna obogatitev za vsak dom. Koledar pa ima seveda tudi svojo praktično vrednost, saj pregledno prikazuje državnost oz. deželne praznike dežel v prostoru Alpe-Jadran, razen tega pa ima vsaka stran še natisnjene misli ali verze Kosovela, Gradnika, Rilkeja in drugih.

S tiskom svojega koledarja — ki je že česti po vrsti — je „Aula slovenica“ spet napravila korak naprej,

namreč, da je kulturnemu prostoru treh srečujočih se kultur spet predstavila enega vidnih umetnikov teh treh regij. Koledar Aule slovenice je tiskala tiskarna Ritter v Celovcu, oblikoval pa dr. Miran Zwitter. Izšel je s podporo koroške deželne vlade, na prodaj pa bo pri društvu „Aula slovenica“, v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu in pri krajevnih posojilnicah.

Prireditve v Cankarjevem domu v Ljubljani

Petek 11. novembra ob 20. uri
Othello je ubil Jenis, goslovanje baleta Narodnega gledališča iz Beograda — srednja dvorana

Sobota 13. nov. ob 19.30 uri
Isidor Štoka: **Božanska komedija**, premiera — srednja dvorana

Nedelja 14. novembra ob 20. uri
Pustota, svečana premiera slovenskega filma — srednja dvorana

Torek 16. novembra ob 20. uri
Balet iz Camagueya, Kuba — srednja dvorana

Sreda 17. novembra ob 19.30 uri
II. koncertni večer simfonikov RTV Ljubljana — velika dvorana

Četrtek 18. novembra ob 19.30 uri
Neca Falk z ansamblom Prelc — srednja dvorana

Vse podrobne informacije lahko dobite po telefonu 03 061 222 815 (blagajna Cankarjevega doma).

MOJSTRANA

Srečanje planincev
treh dežel

Pred nedavnim je bilo v Mojstrani srečanje planincev treh dežel Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije, ki ga je pripravila Planinska zveza Slovenije. Planinci teh treh dežel so se tokrat srečali že osemnajstič. Prihodnje srečanje bo na Koroškem.

Namen takšnih srečanj je predvsem ustvariti na območju omejenih treh dežel pristne tovariške stike in tesno medsebojno sodelovanje na vseh področjih planinstva. Vsako takšno srečanje je nekakšen pregled storjenega dela in načrtovanje nadaljnjih akcij.

Na pobudo častnega predsednika PZS dr. Mihe Potočnika je bil leta 1972 izdan vodič Poti prijateljstva v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku. Do sedaj je obiskalo to pot 30-ih vrhov (v vsaki deželi po 10) že okrog 600 planincev. Pred kratkim sta bila izdana vodnik „Turni smuki treh dežel“ in izredna strokovna publikacija o zaščitenih območjih (nacionalnih parkih) treh dežel. Sedaj je v pripravi trojezični slovar alpinističnega izrazoslovja, katerega namen je olajšati pogovore tehničnih lastno-

hodi (Stol, Peca, Košuta...). Vendar zaradi sovražne emigracije s tretjim državljanstvom, prebegi in podobnim Jugoslovani še niso pripravljeni ustreči tej želji.

Glede popustov v kočah in recipročnosti je bilo nekaj nejasnosti. Vsekakor želijo člani Avstrijskega planinskega društva / Österreichischer Alpenverein (ÖAV), da bi se kočje Planinske zveze Slovenije s pristopom k dodatnemu dogovoru UIAA (Mednarodna zveza planinskih organizacij) vključile v recipročni dogovor. Ustanovna društva (šest držav) se trenutno pogajajo o morebitnih spremembah dodatnega dogovora. Ker Slovensko planinsko društvo Celovec pravno v avstrijskih kočah nima nobenih ugodnosti (kar pa v praksi le ni bilo tako), bo zaprosilo za članstvo VAVO (Zveza avstrijskih planinskih društev). Po statutih VAVO in z ozirom na priporočilo ÖAV, Avstrijskega Touristen-cluba in društva „Österreichische Naturfreunde“ bo prošnja najbrž sprejeta, kar pomeni, da bodo člani SPD Celovec dobili „Znamko za kočje“ in s tem ugodnosti, ki jih uživajo ostali avstrijski planinci.

Članom SPD Celovec želimo, da bi se njihovi načrti uresničili. Kot po navadi so se srečanja planincev treh dežel udeležili tudi pred-

POPRAVEK

V zadnji izdaji Slovenskega vestnika smo v članku o šentjakobski prireditvi „Dober večer sosed“ pomotoma zamenjali dve imeni. Uvodne besede je spregovoril Toni Sticker in ne Franci Serajnik, recital pripravil in recitatorsko skupino vodil pa je Marjan Sticker, ne pa Slavko Sticker, kot smo pomotoma poročali.

stavniki SPD Celovec, od katerih smo zvedeli zanimivosti in nove pristope v korist planincev treh dežel.

Po oficialnem delu srečanja so se planinci podali na 1892 metrov visoko Babo v Karavankah. Precej visoko gor so se povzpeli z avtomobili po novi cesti, ki je bila zgrajena v zvezi s pripravami za gradnjo novega predora skozi Karavanke.

Zadružni izlet na Štajersko

V okviru tedna varčevanja je Posojilnica Pliberk vabila svoje člane in poslovne prijatelje na zadružni izlet na Štajersko v celjsko regijo. Mesti Pliberk in Celje vežejo že dolgoletni stiki na gospodarskem in kulturnem področju. Nad 70 oseb, med njimi zastopnika občine, kot sta to bila gospod župan Franc Mikusch in mestni svetnik direktor Valentin Vauti, se je prijavilo za udeležbo na tem izletu. S podporo Merx-a Celje smo si ogledali grad in muzej mesta Celje ter celjsko zlatarno, kjer so kazale zanimanje predvsem ženske ob pogledu na različno izdelavo in obdelavo raznih vrst nakitov. Na celjskem gradu so Pliberčane pozdravili zastopniki kulturno političnih organizacij mesta Celje in ob tej priložnosti razložili zgodovino gradu in celjskih grofov. Prav tako je spregovoril tudi pliberški župan Franc Mikusch in predstavil mesto Pliberk. Popoldne smo si še ogledali znano pivovarno v Laškem, kjer so nas seznanili s proizvodnjo, prodajo in izvozom piva. Potem, ko smo poskusili razne vrste piva, smo se odpravili proti domu. Grede smo se še ustavili v Dobrni, kjer smo si ogledali zdravilišče in skupno večerjali v hotelu. V prijetni družbi smo si izmenjali mnenja, poklepetali in zapeli. Izlet je bil za vse prijeten, saj smo se zadovoljni vračali domov.

Jesenski izlet SPD „Obir“
na Obirskem

Kot vsako leto na državni praznik 26. oktobra, smo se tudi letos Obirčani podali na društveni izlet. Najlepše jesensko vreme nas je razveseljevalo ves dan, tako da smo dobro razpoloženi sledili posameznim programskim točkam. Preko Jezerškega vrha smo kmalu dospeli v Radovljico, rojstni kraj slovenskega dramatika Antona Tomaža Linharta. Za našo skupino je obisk Linhartove sobe bil še posebno primeren zato, ker so pred leti Obirčani in Korčani naštudirali njegovo delo „Ta vesel dan ali Matiček se ženi“ in ga uprizarjali po raznih domačih društvenih odrih. Za vsakogar zanimiv pa je bil tudi ogled Čebelar-

skega muzeja. Zvedeli smo, kako daleč nazaj v zgodovino sega čebelarstvo in s kakšno vnemo ga je na slovenskih tleh začel širiti Janša. O tem pričajo slike, knjige, razni članki in razstavljeno orodje. Da so tudi na medicinskem področju spoznali važnost medu, dokazuje njegova uporaba v najrazličnejših zdravilih proti najrazličnejšim boleznim. Iz Radovljice ni bilo daleč na Bled, kjer je vsak imel priložnost ugodnega nakupovanja. Nadaljevali smo pot v Bohinjsko Bistrico, mimo Bohinjskega jezera do postaje žičnice na Vogel. Z gondolo smo se povzpeli na prvi vrh in si v pristni planinski koči privoščili okusno kosilo. Tako prijetno je bilo v „brunariči“, da smo se skoraj v mraku z gondolo spet spustili nazaj v dolino. Sklenili smo, da si bomo slap Savice ogledali drugič, ker smo tokrat že res bili malo pozni. Zadovoljne nas je Bistričnikov Folti odpeljal spet proti domu. Vso pot smo si krajšali čas s petjem in smehom. Drug leto pa naj bi bilo spet tako!

Vedno kaj ponagaja

Na območju elektrarne Malta vedno kaj ponagaja. Najprej je zatajila ogromna (200 m visoka) betonska pregrada, ki je propuščala vodo oziroma jo še propuščala in jo še vedno sanirajo, sedaj pa so kar naenkrat nastale razpoke na tlačnih ceveh in sicer na sedlih, ki nosijo te cevi. Ta sedla so privarjena na cevi in ravno tu je prišlo iz še neznanih vzrokov do teh razpok, ki so sicer zelo majhne, vendar pa jih je treba zamašiti. To bodo storili na ta način, da bodo na 30 od stotih defektnih sedlih zavarili špranjice. Za ta poseg pa je bilo potrebno ustaviti delo elektrarne. Ta prekinitev dela bo predvidoma trajala do decembra, kar bo seveda neugodno vplivalo na proizvodnjo električnega toka.

Iz dunajske „Wochenpresse“ lahko razberemo, da so sanacijska dela na elektrarni Malta požrla že 250 milijonov šilingov, to je 2,5 odstotka celotne gradnje elektrarne oziroma 10 odstotkov celotne vrednosti betonske pregrade, ki je znašala 2,5 milijarde šilingov. Izračunali so tudi, da je električni tok elektrarn Malte najdražji v Avstriji. Tako znašajo proizvodni stroški Malte za kilovatno uro 1,45 šilinga, rečnih elektrarn (Avstrijskih dravskih elektran) pa samo 15 grošev.

Ljudje se upravičeno sprašujejo, kje so vzroki, da na tem sistemu elektrarn stalno nekaj nagaja.

ČESTITAMO

Marija Schwenner, roj. Zerzer, Adamova iz Sveč je pred dnevi promovirala na dunajski univerzi za doktorico socialnih ved. Marija Schwenner je bila absolventka Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Čestitamo.

Marija Wakounig pd. Kovarčeva iz Mlinč, absolventka slovenske gimnazije v Celovcu je sponzirala na dunajski univerzi za magistro filozofije. Čestitamo.

Absolventka slovenske gimnazije v Celovcu Ivanka Ortner, roj. Blažič iz Spodnjih Krčan je pred kratkim promovirala na graški univerzi za doktorja medicine. Čestitamo.

Lutkovna skupina „Lutke Mladje“ KDZ Celovec vabi na premiero lutkovne igre Libuše Titelbachove

ZAJČEK DIDLDAJČEK

v petek 12. novembra 1982 ob 19.30 uri v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu.

SPD Danica vabi na igro

STARA GARDA

v nedeljo 14. novembra 1982 ob 14.30 uri v kulturnem domu Danica v Sentprimozu. Gostuje Oder 73 Slovenskega prosvetnega društva Edinost iz Pliberka.

Razstava del OZBALTA HAFNERJA je odprta do 28. novembra v mali sobi kolodvorske restavracije v Celovcu.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA GOLICO

v nedeljo 21. novembra 1982 Biralističe in odhod iz Sentjakoba ob 6. uri zjutraj (s trga).

Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ vabi na

PLESNI TEČAJ

ki bo 10krat po 3 ure ob nedeljah v kulturnem domu na Radišah. Predvideni načrt: ustaljeni standardni in sodobni modni plesi. Voditelj: dipl. plesni učitelj Gregej Krištof.

Prispevek: 350 šilingov na osebo za celotni tečaj. Ta cena velja samo za društvenike; za nečlane SPD „Radiše“ pa znaša 500 šilingov. Prijave so še možne pri Ani Tolmaier in Franci Walter

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentjakobu v Rožu vabi na

LITERARNI VEČER

v soboto 20. novembra 1982, ob 19.30 uri v društveni sobi nad Posojilnico v Sentjakobu. Bereta: Tone Pavček in Tone Kuntner. Za glasbeni okvir skrbijo: Sestri Feinig in domači pevci.

Lutkovna predstava

ZAJČEK DIDLDAJČEK

- v soboto 20. novembra 1982 ob 14.30 uri v župnišču na Suhi
- Prireditelj: Katoliška mladina Pliberk, Zvabek, Suha
- v soboto 20. novembra 1982 ob 15.45 uri v farni dvorani v Zvabeku
- Prireditelj: KPD Drava v Zvabeku
- v soboto 20. novembra 1982 ob 17. uri v ljudski šoli pri Božjem grobu
- Prireditelj: Katoliška mladina Pliberk, Zvabek, Suha
- Gostuje lutkovna skupina „Lutke Mladje“ KDZ iz Celovca.

Kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožku vabi na

KOROŠKI VEČER

v soboto 20. novembra 1982 ob 20. uri v gostilni Na muti (Woschitz) v Rožku. Sodelujejo: mešani in moški pevski zbor SPD „Zarja“ iz Zelezne Kaple, ansambel „Korenika“ iz Šmihela, Gemischer Chor Rosegg iz Rožeka in drugi.

Krščanska kulturna zveza prireja v okviru dopustniških dni v Tinjah

VEČER Z DOMAČIMI PRIPOVEDNIKI

v sredo 17. novembra 1982 ob 19. uri v Domu v Tinjah. Sodelujejo pripovedniki iz Roža in Podjune. Z njimi se bo pogovarjal dr. Erich Prunč.

SODALITAS Katoliški dom prosvete

- v soboto 13. novembra ob 18. uri, odprte razstave akad. slikarja Ericha Schuschnika
- v ponedeljek 15. novembra ob 18. uri, Kuharski tečaj: jedi na žaru
- Voditeljica: sr. Monika Wodumnik
- v torek 16. novembra ob 19.30 uri, Forum za zdravstvena vprašanja: Zdravilna zelišča pomoč proti obolenju želodca in črevesja
- Predavatelj: mag. farm. August Dorn, Celovec
- v torek 23. novembra ob 19.30 uri, Forum za politična vprašanja: „Manjšine — njihova vloga v pluralistični družbi.“
- Predavatelj: dr. Richard Bartha, izdajatelj Kathpressa

Oder Mladje KDZ v Celovcu vabi na premiero

HURA SONCU IN DEŽJU

v petek 19. novembra 1982 ob 19.30 uri v Marijanišču v Celovcu.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vabi na

KONCERT

OB 100-LETNICI ORGANIZIRANEGA ZBOROVSKEGA PETJA

v nedeljo 21. novembra 1982, ob 14.30 uri v Domu glasbe v Celovcu. Na 3. spominskem koncertu Pavlu Kernjaku bodo nastopili zbori in skupine z Gur ter moški zbor „Lira“ iz Kamnika.

Nastopajo:

Mešani pevski zbor SPD „Bilka“ iz Bilčovsa (Urh Kassl)
mešani pevski zbor SPD „Gorjanci“ iz Kotmare vasi (St. Wrulich)
mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofič (Simona Rovšek)
mešani pevski zbor „Mojcej“ iz Šentilja (Miro Kernjak)
otroški zbor iz Škofič (Marica Hartman)
Instrumentalna skupina (Joško Pak)

Kot gost iz matične Slovenije sodeluje moški pevski zbor prvega slovenskega pevskega društva „Lira“ iz Kamnika, ki letos prav tako slavi 100-letnico svoje ustanovitve.

Vstopnice: v pisarni SPZ, Gasometergasse 10; v Naši knjigi, pri krajevnih društvih in seveda pri blagajni.

III. srečanje tamburaških skupin v Sloveniji

Na III. srečanju tamburaških skupin Slovenije v Retečah pri Škofji Loki sta sodelovali tudi dve koroški skupini. Več kot troudno tamburaško manifestacijo je za slavnostno prireditelje ob svoji 30-letnici izvedel Tamburaški orkester Biserica KUD Janko Krmelj Reteče, soorganizatorji pa so bili ZKOS, ZKO Škofja Loka in Združenje tamburaških skupin Slovenije. V kulturnem domu se je pred dobrimi 300 poslušalci in strokovno žirijo (tov. R. Gobec, tov. D. Terzič, tov. Kočevar) zbralo skupno 11 skupin iz Griž, Novega mesta, Ptuja, Ljubljane, Središča ob Dravi, Celja, Cirkovc in Reteč — med njimi pa tudi tamburaška skupina Šentjanž (pod vodstvom Ivane Weiss) ter tamburaška skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple pod vodstvom Pepce Stane. Prvotako najavljeni tamburaši iz Loč so svoj nastop odpovedali.

Skupno okoli 240 tamburašev je zaigralo skorajda 40 komadov in bo žirija izbrala izmed matičnih skupin tudi zastopnika Slovenije na republiškem srečanju tamburašev Hrvaške.

Obe naši skupini sta se korajžno odrezali, kar velja še posebej za skupino „Zarje“, ki je tokrat zares eksaktno zaigrala.

Po petih letih ne vedno lahkega in precej težavnega tamburaškega dela v Železni Kapli — se brez samopohvale lahko ugotovi, da je tamburaški zbor dosegel tudi brez lastne strokovne izkušnosti in s pomočjo idealistov posameznikov res precej kakovostno raven.

Da v tamburaški skupini „Zarja“ resno delajo, dokazuje tudi razveljavljeno dejstvo, da je organizacijskemu vodji Bredici Sadojšek uspelo v najkrajšem času urediti lepe enotne obleke za vseh 15 članov. Čeprav je to bila res že davna potreba, bi kljub temu ne uspelo tako lahko, če ne bi priskočile na po-

moč s prostovoljnimi deloma domače žene. To so bile poleg vodje še gospa Terezija Stane, gospa Kuhar Hani, gospa Kastrun Mici in gospa Bredica Županc.

SPD „Zarja“ se za to delo vsem prav lepo zahvaljuje. Tamburaši in starši, Pepca in Bredica — kar tako naprej!

Srečanje v Retečah je posnela

tudi RTV Ljubljana in bo oddaja na sporedu 1. decembra na 1. programu.

Nadaljnega napredovanja pa si tamburaši v Železni Kapli obetajo od prihodnjih vaj s tov. Terzičem in od seminarja za vodje tamburaških skupin, ki bo decembra v Celju.

M. T.

Žensko gibanje in socializem

(Nadaljevanje z 2. strani)

Schwarzer vidi med sabo in Rossando mnogo skupnosti, očita ji pa bistveno „pomanjkljivost“ v po njenem mnenju centralnem vprašanju oblasti med spoloma, češ, da tozadevno ne govori o protislovju. Zato se tudi njena strategija emancipacije žensk razlikuje od Rossande: „Ne uvidim, zakaj bi morale biti ženske bolj emocionalne in moški bolj racionalni... kajti (citaj po Simone de Beauvoir) me se ne rodimo kot ženske, k temu se nas le napravi“. Zato pomeni za njo emancipacija tudi osvoboditev od „ženskosti“ (Weiblichkeit), ker le ta ženske deformira in okrni, identifikacija z moškimi vrednotami pa daje ženskam mnogokrat moč.

Dohnalova v nasprotju z Schwarzerjevo ni mnenja, da bi določena vprašanja (npr. enake mezde za enako delo) brez feminističnega gibanja ne bi prišla do izraza, saj ženske znotraj strank ravnatoko morajo nekaj spremeniti, čeprav je ta pot bolj težavna. Sicer se Schwarzerjevi ni treba ozirati na druge, toda avtonomne feministke so ravnatoko odvisne od

drugih, ki morajo njih želje in zahteve šele uveljaviti. Tudi ona je kot Rossanda prepričana, da se moramo pri izboljševanju položaja žensk dotakniti tradicionalnih temeljev levičarske politike — pri čemer je postavila v pomislek vprašanje, kako socialistične sploh so naše socialnodemokratske stranke!?

Mnogo se je govorilo tudi o ženski v mirovnem gibanju. Ravno tu mnogokrat obstaja nevarnost, da so se ženske, ki so dotlej bile politično angažirane, vdale spet klasični ženski vlogi: ženska kot ohraniteljica življenja, ki naj se bori za bodočnost. Pri tem brez dvoma obstaja nevarnost, da ženske spet padejo nazaj v neki zatohel, proti samim sebi obrnjeni biologizem. Da pa se moramo proti takemu biologizmu, ki se je iztekel v t. i. „novi ženskosti“, boriti, je bilo enotno mnenje vseh treh žensk in večine navzočih.

Rada bi zaključila s stavki Rossande, ki pravi: „emancipacija je politika ali pa ni nič, in ona govori prvotako jezik telesa in občutkov kot pa tudi jezik refleksije in akcije“.

Marija Jurič

Pismo tajnika KKZ

Vljudno Vas prosimo za objavo mojega stališča k pisanju v Vašem listu:

K trditvi v zadnjem odstavku članka Joška Maloveršnika, ki je bil objavljen v Slovenskem vestniku, šte. 43 z dne 29. 10. 1982 na strani 5 pod naslovom „Tragikomedija cepaštva na Obirskem“ moram pripomniti, da ni resnična.

Izjavljam, da gospoda Mirka Keliha nisem imenoval „hajmatdiensterja“, da pa sem v razgovoru z gospodom Mirkom Kelihom in drugimi ob odhodu od gostilne Srienca na Obirskem komentiral dogajanje

okoli ustanovnega občnega zbora „Alpskega kluba Obir“ v tem smislu, da bodo razprtije med Slovenci samimi privedle do tega kar „hajmatdienst“ hoče in da so tisti Slovenci, ki take razprtije iščejo in netijo, sami hujši od „hajmatdiensta“.

Širjenje neresnice je možno pojmovati le kot grobo žalitev časti moje osebe in organizacije, katere predstavnik sem. Ni torej na mestu — kot piše v omenjenem članku — apel na NSKS in KKZ, da naj se distancirata od moje trditve.

Nužej Tolmajer

— TRIBUNA BRALCEV —

V korist naše narodne skupnosti

Poteka ustanovnega občnega zbora Alpskega kluba Obir (glej poročilo v Slovenskem vestniku, šte. 43 z dne 29. 10. 1982) nekateri še niso preboleli. Med nje sodi tudi gospod Lado Hajnžič. V pismu bralcev, ki ga je objavil v Našem tedniku, šte. 44 z dne 4. 11. 1982, razlaga mladini svoje poglede in se pri tem zaletava tudi v mene.

Predstave, ki jih ima občinski odbornik Enotne liste Lado Hajnžič o društvenem delovanju, sodijo dejansko v preteklo stoletje ali še dlje nazaj. Trditvi, da je še v današnjem času mogoče „goniti mladino“ na občne zборе in da „večina mladine ni vedela, zakaj sploh gre“ spada ta med nje. Lado Hajnžič se očitno že dalj časa ni podal med svoje mlade volilce, ki bi mu povedali, da nimajo glav za kimanje, ampak za razmišljanje.

Mogoče je Lado Hajnžič v ihti zamudil, da se je na omenjenem občnem zboru proti njegovemu nedemokratskemu obnašanju zglasilo kar šest govornikov. Če ne bi z drugimi „celovškimi strici“ predčasno zapustil občnega zbora, bi mu sigurno povedalo svoje mnenje še več mladincev.

Lado Hajnžič sicer omenja, da smo mu „vse očitavali“, vendar ne pove, kaj smo mu očitali. Nam navzočim je bilo nerazumljivo in je še zmeraj, kako je hotel zabraniti glasovno pravico približno štiridesetim občanom, ki so se na licu mesta včlanili v Alpski klub Obir. To se pravi domačinom, ki so večinoma dejanski in možni volilci Enotne liste. Ne dvomim, da si ti mladinci, ki jih on imenuje „lutke“ ne bi zapomnili postopanja „svojega“ občinskega odbornika do naslednjih občinskih volitev.

Vsako pisanje o siljenju ljudi, da naj postanejo člani, je odveč, če je Lado Hajnžič sam skušal prepričati zainteresiranim mladincem včlaniti se v Alpski klub Obir.

Dejansko Ladota Hajnžiča lahko pomirim in povem, da je večina „tistih 75 podružnikov za ustanovitev Alpskega kluba Obir“ že včlanjenih ali v Slovensko prosvetno društvo Obir ali v Slovenski športni klub Obir. Potrudil se bom pa tudi za zaupanje ostalih.

dr. Avgust Brumnik
predsednik SPD Obir

Nadalje se bo moral Lado Hajnžič otresti tudi gledanja, da so slovenska društva „moja“ ali „tvoja“. Odkar sem odbornik v raznih društvih, teh društev nisem pojmoval kot neko osebno lastnino, ampak kot organizacijsko sredstvo nas vseh, ki se borimo za izboljšanje položaja slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Zato so ta društva, v katerih delujem, odprta vsem in še nobenega, ki se je hotel vključiti in razviti dejavnosti, nismo odklonili.

Lado Hajnžič omenja v svojem pismu po nepotrebnem tudi cerkveno pevsko društvo na Obirskem in posreduje trditev, da so tisti, ki so doštudirali (dr. Ludvik Karničar mag. Mirko Oraže, dr. Avgust Brumnik) to društvo razdrli in začeli zganjanje politikantstva. To nikakor ni res in kaže, da Lado Hajnžič razmere na Obirskem slabo pozna. O vzrokih za težave v tem društvu bi se lahko informiral pri pevovodju župniku Tomažu Holmarju. Na žalost pa je nasedel babjim čenčam.

Domačinu Rudiju Maku odgovarjam na njegovo pismo s prošnjo in predlogom: Vsedimo se vsi prizadejati za mizo in se pogovorimo o naših obirskih problemih na podlagi predloga, ki ga je dal predsednik NSKS. Če je naš skupni cilj „korist naše narodne skupnosti“, v kar ne dvomim, bomo našli tudi skupno rešitev, ki bo naredila začetim prepričanim in napetostim med Obirčani konec.

Preteklo soboto je priredil Slovenski športni klub Obir pri Kovaču 2. ples športnikov. Lepo število domačinov in prijateljev iz bližnje okolice se ga je udeležilo. Veselilo nas je, da so Šajdarji tudi prišli in sem imel občutek, da nastala napetost že popušča in da se med nas vrača zopet tista domačnost, za katero nas marsikateri kraj zavida. Predstavniki osrednjih organizacij (KKZ, NSKS), ki „imajo dolžnost, da pridejo na Obirsko in spoznajo naše razmere“ se tega plesa niso udeležili. Tako niso mogli videti, kako se znamo Obirčani tudi poveseliti. Mogoče bodo to dolžnost drugič nadoknadili. Priložnosti ne bo manjkalo.

W. Berg v Celovcu

V galeriji Carinthia v Celovcu, Völkermarkter Ring 25 je odprta razstava del slikarja Wernerja Berga. Pri tem gre za prikaz zgodnjih umetnikovih del — iz obdobja 1929—1952. Razstava je odprta do 20. novembra 1982, od ponedeljka do petka od 7.30 do 12.30 ure in od 14.30 do 18. ure, ob sobotah pa od 7.30 do 12. ure. Priščno vabljeni!

IVAN TAVČAR

4000

ČASU PRIMERNA POVEST IZ PRIHODNJIH DOB
(Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevésekdo)

Kot podlistek začinjamo objavljati satiro Ivana Tavčarja „4000“, ki je nastala na podlagi političnih in družbenih razmer v osemdesetih letih prejšnjega stoletja na Slovenskem in predvsem v Ljubljani. S tem spisom je pisatelj izpovedal svoj odpor zoper takratno politično in kulturno klerikalno samodržstvo ter ostro obsodil posvetno moč duhovščine, njeno nestrpnost, vladnoželjnost in tudi duhovno omejenost.

Kakor že povedano, je delo nastalo pred sto leti. Kljub temu pa ima svojo umetniško vrednost in veljavo tudi danes — saj opisuje „razmere“, kakršne bi zavladale leta 4000, če bi zmagali nauki, ki so jih določeni krogi širili v času nastajanja satire, v kateri je Tavčar do vrha prignal svojo ironijo.

Prepričani smo, da bodo z zanimanjem in z užitkom brali to delo tudi bralci našega lista.

Uredništvo

Pisalo se je leto 4000 po Kristovem rojstvu! Zaspal sem bil in dva tisoč let so me imele v sebi moči zemlje slovenske.

Tedaj je pristopil angel Gospodov, angel Azrael, in mi ukazal: „Vstani!“

Vstajal sem. Ali prostor — meril mi je šest čevljev v dolžini — kateri mi je bil spočetka preozek in pretesen, bil mi je že preobširen, tako da bi se bil zlahka raztegnil

na vse strani, samo da sem imel kaj, kar bi se sploh dalo raztegniti! Toda angel Gospodov je dvignil žarečo svojo roko, in z vseh štirih krajev sveta so se zbirali in zbrali ostanki mojega rojstva.

Dejal je angel Gospodov: „Vstani in vzemi prejšnjo obleko svojo!“

Storil sem tako, in bila mi je znova pretesna stoinsotletna moja sobica. Na levi in desni strani so zaječali duhovi, češ da jih potiskam s kraja, kjer so si pridobili pravico, utrjeno po mirni tisočletni posesti.

„Sodnik te kliče pred svoj prestol,“ govoril je oni, ki me je vzdrnil iz smrtnega spanja, „izkazati ti hoče milost!“

„Torej mi je oprostil pregrehe moj!“ zaihtel sem radostno.

„Vse ti je oproščeno! Dva tisoč let si ležal v zemlji brez življenja in zavesti. In to se je videla stvarniku primerna kazen za tvojo samozavest, s katero si se odlikoval nekđaj!“

„Dva tisoč let!“ vzkliknil sem. „Kaj se je zgodilo s slovensko domovino v tem času?“

„Molči in čakaj!“ ustavi me ostro poslanec Gospodov. „Molči in čakaj ter ne preprečaj z vprašanji namenov Tistega, ki te je komaj poklical iz prahu in ki ima nas vse v mogočni roki!“

„Dva tisoč let! Dva tisoč let!“ Ta misel mi ni hotela zapustiti znova ustvarjenega telesa. „Kako lahke se mi čutijo kosti!“ pristavil sem zadovoljno.

„Ne čudi se!“ odgovori mi angel, „saj so bile v različnih rokah in prav močno so obrabljene sedaj, ko so ti po brezkončni milosti podarjene znova!“

Nadaljeval je: „Gospod ti je odločil dolgo pot, zategadelj vstani hitro! Dodajam še to: široširna je njiva, kjer si spal, in s tabo je spalo tisoč in tisoč drugih mrličev. Taka

je zaukazba božja! Izberi si spremljevalca, da ti je na poti prijatelj in svetovalec!“

„Kdo li bo hotel z mano?“

„Obišči jih, nekdanje prijatelje svoje! Toda hitro, ker le kratka je nama odločena doba!“

Vstal sem. Odmikala se je zemlja pred mano, in od angela se je razlivala svetloba na okrog in okrog. Povsod sem gledal posteljo pri postelji; in spala je Adamovih otrok legija pri legiji!

Prijel me je Azrael za roko, in obstala sva pred ležiščem, ki je bilo široko in pripravno za dva človeka, kakršni so umirali takrat, ko sem še hodil po črni zemlji. Angel Gospodov je dihnil proti črni ruši in dejal: „Govori!“ Iz osrčja zemeljskega se začuje: „Kdo me kliče?“

Po tvojem glasu, prijatelj Tine, spoznal sem te kakor mnogokrat prej, ko sva še dihala sladko življenje!

„Gospod me kliče na zemljo,“ odgovoril sem, „in ti mi boš spremljevalec in svetovalec!“

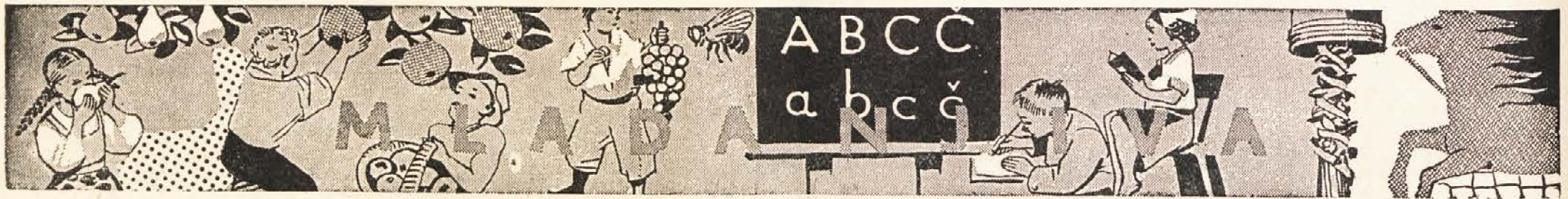
„Na zemljo?“ — in videti je bilo, da se je prijatelj Tine nekaj zamislil v gomili svoji. „Na zemljo, praviš? Odgovori mi tole: Ali rodi po šampanjskih gorica h trta, in ali pijo na zemlji pametni ljudje še vedno francosko vino?“

Obsenčil me je Azrael z desnico svojo, da sem odgovarjal resnično in pravično na vsako vprašanje. Odgovoril sem torej: „Nič več ga ne pijo francoskega vina zemljanje in v Šampaniji je vse golo, kakor je bilo golo vse po nekdanji Sahari! Zadnjo steklenico šampanjca je izpil ruski car leta 2905 po rojstvu Odrešenikovem in od tedaj ga niti ruski carji niso dobili ne kaplje!“

Duh pod mano zastoče tako milo, da me prešine in gane, da koprnim od sočutja.

„In kaj pijo sedaj umrjoči rodovi planeta našega?“ Zopet sem moral odgovoriti resnično in pravično: „Vodo in zgolj vodo!“

DOGODEK

Ko sem bil še paglavec, so me zmerjali z jetiko, tako sem bil suh, pravi zelenec. Menda zato, ker sem od jutra do večera letal po klancih, po sadovnjaku, po gmajni in po gozdu. In pa zato, ker sem bil zelo izbirčen pri jedi. Ni mi dišalo niti zelje, niti močnik, niti krompir. Tega je bilo največ na mizi. Rad pa sem otepal vsak kruh brez razlike, od pšeničnega do ječmenovega. Najrajši pa sem imel sadje. Cele kupe sadja. Na mojo srečo smo imeli pri nas velik sadovnjak. Pozimi in spomladi, ko so bile veje gole, je bilo zame sedem suhih let. Na poletje, ko so začele cepati prve hruške,

bila potrjana, hruške posušene, češplje so se godile v čebrih za žganje. Tedaj sem hodil po sadovnjaku in kot žejna vrana zijal v veje in vrhove. Ali je še ostala kaka hruška, jabolko ali češplja?

Hrušk ni bilo. Imela jih je lišperna, a drevo je bilo tako neznansko visoko, da si nisem upal v njene vrhove, četudi nisem bil slab plezalec. Te hruške so bile vse od muh. Preden so dozorele, so se tako držale mladik, da jih ni otresel noben vihar. Ko so slednjič porumenele, so pogosto odletale v prvi sneg... V drevju, ki mu je odpadlo listje, se je tu pa tam prikazalo kako jabolko ali češplja. Te posladke sem krepil tako dolgo, da so mi prileteli v naročje...

Neke jeseni sem okoli češplje, ki je stala nad njivico pred hišo, dolgo plesal kot maček okoli vrele kaše. Drevo je bilo že staro, ena veja mu je od debla vodoravno molela nad njivo. Na koncu veje se mi je odkrilo za pest češpelj. Takih, ki so že zgrbljene pri pečlju in za katere sem vedel, da so zelo sladke.

Te češplje mi niso dale mirno spati. Prinesel sem najdaljšo raklo, a ni bila zadosti dolga, da bi jih sklatil. Metal sem vanje krepelce in kamenje, a so se le porogljivo zibale, nobena ni odletela. Splezal sem na drevo, a nisem se upal na vejo. Zaman sem hrepenel zri sadeže, z očmi jih nisem mogel ne utrgati ne sklatiti.

Nekega dne sem se odločil: češplje bodo moje, naj stane, kar hoče. Oprjel sem se veje z rokami in jo zajahal, da so mi noge bingljale proti zemlji. Previdno, počasi, ločeno ravnotežje sem se ped za pedjo vlekel od debla. Z rokami sem zgrabil daleč predse in potegnil telo za seboj. Ena — dve... Veja se je zibala in se rahlo upogibala. Bilo mi je groza, da sem čutil mravljinice po životu. Pod menoj je bila rjava njiva, a češplje so mi bile vedno bliže.

Še malo, nato bom vejo potresel... Tedaj se je nekaj zgodilo. Ne, ni se zlomila veja, kot si morda mislite, bila je močna. Izgubil sem ravnotežje, glava je omahnila navzdol, navzdol so zletele tudi noge in zadnjica, le roke niso popustile. Obvisel sem na veji med nebom in zemljo.

Danes, ko to pišem, se smehljam, a takrat mi je bilo tesnobno pri duši. Obšel me je smrten strah. Srce mi je burno tolklo, vsa kri mi je udarila v glavo, trepetal sem kot šiba na vodi. Nič več mi ni bilo do češpelj; pokesal sem se, da sem šel ponje, a je bilo

prepozno. Roke, ki so se krčevito držale veje, so me vedno bolj bolele; zdelo se mi je, da bodo zdaj zdaj popustila in bom cepnil na njivo. Zavpil bi na pomoč, a saj bi me nihče ne slišal, ker so bila vsa okna zaprta. In kako bi me tudi sneli o tiste veje, ko sem visel tako visoko? Poleg tega bi jih še slišal.

V stiski sem napel vse moči in se z nogami pognal kvišku. Posrečilo se mi je, da sem z eno nogo ujel vejo, nato še drugo. Srce se mi je oddahnilo. Roke sem pomaknil do kolen in se z nogami pognal naprej. In zopet... Tako sem počasi drsel proti deblu. Glava mi je visela navzdol, svet sem videl narobe, a vendar se mi je zdel ves rožnat in lep... Slednjič so se mi boste noge dotaknile debla. Oklenil sem se ga in po njem zdrknil na zemljo.

Tedaj šele so mi pošle vse moči, tresel sem se huje kot prej. Legel sem na rjavo trato bolj mrtev kot živ. Bil sem navrhan hvaležnosti, da sem se rešil. „Nikoli več!“ sem ponavljal pri sebi. „Nikoli več!“ A oči so me bolele in srce, če sem le pogledal na konec veje.

France Bevč

Pogreb

*Sel je siv spreved po sivem tlaku
sivega, razmočenega dne.
Spredej pav je hodil v črnem fraku,
zadaj polž povešal je roge.*

*V sredi v krsti nesli so kalina,
ki ga kap zadela je te dni.
Koj za rajnim zbrana je družina
in sosedi, ki jim konca ni.*

*Črno krsto v grob so položili.
Modri pav govoril je v slovo
in premnogi mnogo solz stočili,
preden vse končano je bilo.*

*Jutri, pravijo, da bo sedmčina,
kakor še nikoli ni bila.
Naj le pride tja, kdor je poznal kalina,
spit kozarec vina ali dva.*

Tone Pavček

PAMETNE MISLI

- Izgubljenega človeka lahko najdemo kjerkoli.
- Svoboda pomeni pravico delati vse, kar ne škoduje drugemu.
- Ne more vzgajati, kdor sam ni vzgojen.
- Nobena stvar na svetu ne opravičuje zavisti.
- Laskač je senca bedaka.
- Izkušnja je vsota naših razočaranj.
- Volk menja dlako jeseni in spomladi, človek po potrebi.
- Laže je poznati človeštvo nasploh kot človeka posebej.
- Na tisoč neumnih pride en modrec in trije, ki se imajo za modre.
- Gostobesedni ljudje so prekletstvo naše zemlje.
- Hraber ni tisti, ki se ne boji, temveč tisti, ki zna obvladati svojo plašljivost.
- So ljudje, ki ne znajo biti srečni, če niso nesrečni.
- Najboljši nasvet je izkušnja, toda ta nasvet pride vedno prepozno.

pa mi je bila miza vsak dan pogrnjena. Ded me je pisano gledal, ker sem mu utepal vso travo pod drevjem. V jeseni mi ni bilo več treba plezati v veje ali vanje lučati krepelca. Sadje se mi je kar samo od sebe usipalo na glavo. Tu sem ujel jabolko, tam sočno hruško ali pest sladkih češpelj. Bil sem sit kot boben, ko sem prišel k mizi in vihal nos nad močnikom.

Prišli so mrzli vetrovi in slana, tedaj je bilo konec Indije Koromandije. Jabolka so

Če bi igrače oživele

Markove igrače so ležale razmetane po sobi, kakor da bi jih bila razpihala vihrava kraška burja, ki je razsajala okrog hiše. Marko je hud na burjo, saj ga samo zaradi nje danes mati ni pustila na cesto. V izbi pa se Marko dolgočasi. Vse igrače je že vzel iz zaboja, se malo poigral in jih nato naveličan spustil na tla. Kaj naj počne sedaj? Vtakne glavico v zaboj, saj morda še ni čisto prazen. Pa res ni. Iztegne roko, potegne ven račko in sede na tla. Gladi jo po glavi in ji govori: „Račka moja, saj te imam rad in tudi druge igrače imam rad, škoda le, da ste tako tihe in mirne. Kako drugače bi se igral z vami, če bi bile žive!“ Pri teh besedah z dolgočasno zazeha, a nemalo osepne, ko začne račka rasti, se zmuzne iz njegove roke, veselo zagaga in se zaziblje po sobi. „Kako hitro se mi je izpolnila želja!“ veselo vzklikne Marko. „Joj, kako bi bil srečen, če bi oživele tudi druge igrače!“ Nato pobere s tal petelinčka in glej, tudi petelinček zraste in oživi, glasno zakikirika in začne prešerno stopicati za račko. V kotu stoji leseni konjiček. Kaj, če bi ga zajahal? Že sedi na njem, a tudi konjiček v hipu ni več majhen in lesen, temveč velik in živ, pravi konj. Zarezgeta in se spusti v tak dir, da vbi presenečenega Marka s sedla.

Da bi pozabil na bolečine, vzame v roke knjigo s pravljicami. Toda tudi pravljica

bitja ožive in stopajo iz knjige. Kmalu se sprehajajo po sobi Sneguljčica, Trnjulčica in Pospelka, vsaka s svojim princem pod roko. Pa še Janko in Metka, Obuti maček ter Rdeča kapica s košarico in šopkom cvetic. Ko pa hoče planiti iz knjige še požrešni volk, da bi pogoltnil njo in morda še Marka, zapre Marko knjigo in s tem tudi grdega volka. Z živalmi ima danes Marko slabe izkušnje. Da ne bi zadnje oživel še medvedek, ga brčne v zadnji kot sobe. Oh, le zakaj je to storil! Pohlevni Medo pri priči zraste v pravega medveda in jo mahne proti Marku. V smrtni grozi pograbi Marko svoje malo letalo in glej, igračka se takoj razmahne v pravo letalo, in ko hoče kosmatinec z ogromno šapo zamahni po njem, mu Marko pred nosom odfrči z letalom skozi okno.

Letalo švigne proti nebu kakor blisk. In veste, kaj ga žene? Burja, tista viharina kraška burja, zaradi katere ni smel Marko z doma! Kam ga bo neki zanesla! Naravnost proti luni in luna mu za pozdrav že nabira okrogli obraz v prijazen smehljaj. Čudovito! Razburjen, nestrpen in poln pričakovanja se bliža Marko luni. Zdaj zdaj bo pristal. Naenkrat pa burja popusti, letalo omahne, pada vedno globlje in hitreje, dokler se prestrašeni Marko — na svo srečo — ne znajde v mojem naročju.

Takoj se začuje odgovor iz zemeljskega osrčja: „Ne grem! Hodi sam! Tukaj ležim tako prijetno: tukaj ni pravd, ni biričev in ne ošabnih sodnikov!“

Pristopila sva k sosednji gomili. Azrael dahne nanjo in ukaže: „Govori!“ In sedaj si se odzval ti, prijatelj Fran, in vprašal, kdo te kliče na dan. Odgovoril sem: „Ali bi ne hotel z mano na zemljo, da mi bodeš moder svetovalec?“ Strahoma sem pričakoval odgovora njegovega. „S tabo?“ zazvenelo je iz osrčja zemeljskega, „s tabo? Skoraj vem, kdo si. Pisec slovenski si bil nekdanj, toda pojma nisi imel o staroslovenski niti o tem, kako se pravilno piše nova slovensčina. Ali ni bilo res tako?“

Pravilno in resnično sem moral odgovoriti: „Res, bilo je tako!“

„Vidiš,“ zavrnil me je porogljivo, „odrini, kamor ti drago! Že dva tisoč let počivamo tukaj, ali še sedaj me časih glava boli od vaših slovniških pregreh. Pojdite raketom žvižgat, vsi pisarji in pisuni! Še nekaj mi odgovorite. Imate li še vedno nadškofa olomuškega nazemlji?“

Resnično mu odgovorim: „Še vedno, in sedaj je kardinal!“

„Odrini in ne krati mi dragega spanja!“ Obupan in preplašen pristopim k tretji gomili. Bilo je to ležišče ozko in pričalo je, pako ubožno in tanko je bil v življenju oblečen duh, ki je sedaj počival tu spodaj. Oživil ga je s svojim dihom Azrael in mu ukazal, naj govori. Mene pa je zopet obsenčil z desnico svojo, da sem moral govoriti resnico in pravico.

„Kdo sta, ki mi kratita smrtni mir, dasi vaju nisem klical?“

Po tej slabi volji sem spoznal takoj osornega prijatelja Josipa.

„Kličem te, da me spremiš na zemljo, v domovino slovensko!“

„Glej ga, ti si!“ odgovoril mi je. „Dva tisoč let si že mrtev, in smrt te še sedaj ni spametovala! Da bi se zopet napotil v Slovence, pit kisle vino dolenjsko in brezplačno pisat romane in novele — tako silno me Oče nebeški gotovo neče udariti! S svojega mestiča se ne ganem! — Ali se sploh še kaj piše in ‚pisari‘ v slovensčini?“

Prisilil me je Azrael, da sem moral odgovoriti pravico in resnico. „Zgolj molitvene knjige, drugega nič!“

Zdelo se mi je, kakor bi čul grohotanje iz osrčja zemeljskega. Potem pa mi je zazvenel odgovor: „Odrini v miru božjem, mene pa pusti, da zopet zaspim na sto tisoč in sto tisoč let!“

Tožno sem vzdihnil: „Nikdo mi neče biti spremljevalec!“

„Moči nimam, da bi ti siloma vzbudil tovariša!“ odgovori mi nato angel Azrael. „Pojdiva torej sama na pot!“

Vzel me je v naročaj in grozen piš in vihar me je sprejel v sredo svojo. Angel pa je uprl nogo na trepetajočo zemljo in kamor je stopil, podirala so se selišča in skalnate gore so se drobile. Z eno nogo se je dotikal zemlje, z drugo pa jasne lune! Od svetov do svetov je stopal, majali so se vsi, toda niti eden ni prišel s svojega tiru, ker bi se bil sicer že tiste dni moral poroditi kaos, v katerem bo končno roka Stvarnikova pomešala vse svetove. Svet za svetom se je vrstil pred mojim pogledom; bilo jih je na milijarde; milijarda za mano, milijarda pred mano. Ali neprestano dalje me je drevil poslanec Gospodov, da jih niti šteti nisem mogel, dasi sem bil nesmrten duh, kakor oni, ki me je objemal v naročju svojem.

Človeške rodove po zemlji pa je tepla tedaj šiba Gospodova, in vsi so pričakovali grozovite dobe, da se prikažejo apokaliptični jezdeci na obnebu in da prično pobijati človeštvo. Potresi, lakota in povodnji, vsa ta zla so morila človeštvo, in nepremagljivi orkani so tulili okrog

zemeljske oble. Po vsem severnem nebu pa se je kazala zvezda repatica, ki je bila kakor ognjen meč, s katerim je hotel razsekati večni Bog vse ustvarjene svetove. Ali to ni bila zvezda repatica, to je bil angel Azrael, noseč me pred prestol večnega Sodnika!

Zapustivšima vesoljnih svetov vesoljne prostore, začarila so se pred nama nebes velikanska vrata. Izdelal jih je nekdanj Hefajst od čistega zlata in jih okrasil z dokaj divnimi podobami. Obrnil sem pogled v kraje, od koder sva prišla: zvezda pri zvezdi se je utrinjala, in sukali so se brezštevilni svetovi, kakor bi švigala iskra pri iskri po večnem ozračju! Kje si se sukala v tej množici, stara mati zemlja? Obrnil sem pogled predse, kamor sva hitela.

Pred nama se je žaril ogenj nebeških vrat! Sam Bog je bil v svoji slavi upodobljen na njih in okrog njega vsi zbori angelov in arhangelov. Bila so visoka in široka, da jih ni moglo prezreti nobeno oko človeško. Pred njimi pa se je širil brezkončen prostor, ki je sezal iz večnosti v večnost. Svetil se je kakor parket v gosposkem dvoru, ali živega duha ni bilo opaziti na njem.

„To je predpekel!“ izpregovori Azrael. „Predpekel!“ začudim se. „In kje so duhovi očkovi, ki so nekdanj samevali tod?“

„Vsi so prejeli milost v Gospodu!“ reče mi angel.

Tedaj se je po bleščeči vršini od nekod hipoma pokazala sklonjena podobica drobnega možička! V rokah je nosil dolgo, težko metlo, in kakor blisk je švigal z njo po predpekla parketu sedaj sem, sedaj tja! Ali neprestano so mu kapale debele srage z ozkega obraza, kjer se je kazala gubica pri gubici. In vsaka kaplja je padla na svetli tlak, in po vsaki kaplji se je napravila na svetlem tlaku velika črna lisa. In pri vsaki kaplji je zastokal: „Oj, te lise, te nesrečne lise!“

(Dalje v prihodnji številki)

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 12. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Ro-

koko — 10.30 Dama s kamelijami — 12.15 Pa dveh generacijah — 13.00 Uredništvo — 17.25 Halo Spencer! — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pomagač — 21.05 Modna revija — 21.10 Showdown — 22.00 Reklama in šport — 20.10 Nočni studio — 23.10 Poročila.

SOBOTA, 13. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.05 Od Karlskirche do Kollegienkirche — 11.40 Georg Friedrich Händel — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 14.25 Angel, ki je zastavil svojo harfo — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Gradbišče — 17.30 Cirkus — ne hvata! — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Caterina! — 21.50 Šport — 22.10 Klumbim — 22.55 Poročila.

NEDELJA, 14. 11.: 9.00 ORF koncert — 12.35 Igra — gradbeni kamen življenja — 15.15 Dokument ameriške pop kulture — 16.30 Eno, dve, tri — 17.15 Risanka — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Vas ob meji — 21.45 O čaru plesa — 22.50 Šport — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 15. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Razmišljujoči kalendarij — 10.30 Dokumenti ameriške pop kulture — 11.45 Maja priljubljena zgodba — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Ne-koč je bil... človek — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 „Kje se nahajam?“ — 21.10 McCloud — šerif v New Yorku — 22.20 Šport — 22.50 Poročila.

TOREK, 16. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Anatomija mesta — 10.30 Angel, ki je zastavil svojo harfo — 12.05 Oče in sin — 12.15 Ponedeljski šport — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Mada — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sodba — 21.50 Šport in poročila.

SREDA, 17. 11.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Vrtiljak življenja — 11.45 Argumenti — 13.00 Uredništvo — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Pionirski — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Tele-ski — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sodba — 21.50 Šport in poročila.

ČETRTEK, 18. 11.: 9.00 Poročila — 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Dunajski kongres — 10.30 Vse življenje — 12.00 Risanka — 12.05 Fascinirano odkrivanje — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujemo nesreče — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Češka v jeseni — 21.00 Drevo pozabljenega psa — 22.15 Šport — 23.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 12. 11.: 17.30 Igra — temeljni kamen življenja — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prečni prerezi — 21.00 Fascinirano odkrivanje — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika v petek — deset pred deseto — 22.20 Zadržanja dva v Rio Brava — 23.50 Poročila.

SOBOTA, 13. 11.: 15.15 Dunaj in njegova glasba v anekdotah — 17.00 Draga družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvornika? — 20.15 Kralj planin in sovažnik ljudi — 22.40 Umor je umor — 0.20 Poročila.

NEDELJA, 14. 11.: 15.00 športno popoldne — 17.00 Prečni prerezi — 17.45 Nova nemška glasbena scena — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Medigra — 22.05 Upnik z Llang Shan Po-a — 22.50 Sto mojstrskih del — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 15. 11.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Dirk van Haveskerke — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prestolonaslednik — 21.06 „Kje se nahajam?“ — 21.10 šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Kdo je ustrelil Salvatore-a G.? — 0.15 Poročila.

TOREK, 16. 11.: 17.45 Razprava pokrajine — 18.00 Orientacija — 18.30 Dirk van Haveskerke — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.03 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 17. 11.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Beg iz zlate dežele — 19.30 Čas v sliki

in šport — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Cafe Central — Poročila.

ČETRTEK, 18. 11.: 17.45 Glasbena — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Beg iz zlate dežele — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 12. 11.: 8.55 TV v šoli — 16.50 Poročila — 16.55 Prvi cvetovi — 17.25 Domači ansambli — 18.00 Obzornik — 18.15 Kronika kongresa ZSJ — 18.45 Bistre vode: Drina — 19.15 Risanka — 19.24 V in radio nočaj — 19.30 Dnevnik — 20.00 Fantje s Hill streeta — 20.55 Zrcalo tedna — 21.15 Noč ne miruje, ameriški film — 22.50 Poročila in kronika ZSJ.

SOBOTA, 13. 11.: 8.00 Poročila — 8.05 Lolek in Bolek — 8.15 Bajke med rožami — 8.30 Ciciban, dober dan — 8.40 Prvi cvetovi — 9.10 Samo Katka — 9.40 Pustolovščina — 10.10 Povezave — 11.00 Pozdravljena, Makedonija — 11.15 Včeraj za jutri — 11.45 Ljudje in zemlja — 12.45 Poročila — 17.10 Poročila — 17.15 Beg z doma, češkoslovaški mladinski film — 18.45 Naš kraj: Cezenjevi — 19.00 Učiteljeva nesreča — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV križanka — 21.30 Veliki Flamarij, ameriški film — 22.45 Poročila.

NEDELJA, 14. 11.: 8.35 Poročila — 8.40 Živ, žav, otroška matineja — 9.25 Človeška glasba — 10.20 SKAG, ameriška nadaljevanka — 11.10 TV kačipot — 11.30 Domači ansambli — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 14.45 Pepe Linhardt — 15.40 Poročila — 15.45 Vozovnica v eno smer — 16.30 Umor po pogodbi — 17.50 športna poročila — 18.05 Sled, drama — 18.55 Ne prezrite — 19.23 TV in radio nočaj — 19.25 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Kože, nadaljevanka — 21.05 športni pregled — 21.35 Poročila.

PONEDELJEK, 15. 11.: 8.35 TV v šoli — 16.55 Poročila — 17.00 Povezave — 17.50 Kruh skozi stolaletja — 18.25 Obzornik — 18.45 Mladi upi — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Povsod tujec, drama — 21.35 V znamenju.

TOREK, 16. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 Mišje prigode — 17.25 Glasba narodov: Mehika — 17.55 Pisani svet: O palčkih nimamo pojma — 18.25 Podravske obzornik — 18.40 Čas, ki živi — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Aktualno — 21.05 Berlin, Alexanderplatz — 22.05 Poročila.

SREDA, 17. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.35 Poročila — 17.40 Ciciban, dober dan — 17.55 Samo Katka — 18.25 Notranjski obzornik — 18.40 Niške zborovske slovesnosti — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Bila je vojna, ko sem bil še otrok — 21.40 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.45 V znamenju.

ČETRTEK, 18. 11.: 8.35 TV v šoli — 17.00 Poročila — 17.05 Pedenjžep: Kako kaj klavir — 17.25 Zapisi za mlade — 17.55 Mozaik kratkega filma — 18.25 Dalenjski obzornik — 18.40 Po sledah napredka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Glasbeni četrtak — 21.10 Odsevi vzhajajočega sonca: Priprta vrata, dokumentarna serija — 22.00 Poročila.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 12. 11.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja.

SOBOTA, 13. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 14. 11.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 15. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Koroški zbori.

TOREK, 16. 11.: 9.30 Za našo vas — 14.10 Koroški obzornik — Minute z... — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 17. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Čas za popevko — Naša beseda (A. Hudl: „Navadna zgodba“) — 21.00 „Ob 90-letnici rojstva koroškega skladatelja Luke Kramolca.“

ČETRTEK, 18. 11.: 14.10 Koroški obzornik — Družinski magazin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 12. 11.: 4.30 Poročila — 5.20 Rekreacija — 5.30 Jutrnanja kronika — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 7.30 Z radiom na poti — 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.05 Glasbena matineja — 11.05 Ali poznate... „Siegfriedovo idilo“ Richarda Wagnerja? — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.50 Človek in zdravje — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.30 Napotki za turiste — 18.30 S knjižnega trga — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela... — 20.00 Ugajte, pa vam zaigramo — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — 24.00 Poročila.

SOBOTA, 13. 11.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Pionirski tehnik — 9.05 Matinejski koncert — 11.05 Zbori na koncertnih

odrih — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Voščila — 14.05 Glasbena panorama — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vrtiljak — 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanje-politični magazin — 18.30 Mladi mladim — 19.00 Radijski dnevnik — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 20.00 Sobotni zabavni večer — 21.00 Za Slovence po svetu — 24.00 Poročila.

NEDELJA, 14. 11.: 5.00 Poročila — 6.15 Danes je nedelja — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnilni, tovariši! — 10.05 Nedeljska matineja — 11.00 Voščila — 13.20 Za kmetijske proizvajalce — 14.05 Humoreska tega tedna — 15.30 Nedeljska reportaža — 17.05 Priljubljene operne melodije — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Glasbena tribuna mladim — 23.00 Poročila — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Nočni koncert lahke glasbe — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program.

PONEDELJEK, 15. 11.: 4.40 Poročila — 5.30 Jutrnanja kronika — 6.10 Prometne informacije — 8.05 Aktualni problemi marksizma — 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi — 11.05 Ali poznate ruskega basista Jevgenija Nesterenka? — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 13.00 Iz naših krajev — Iz naših sporedov — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 19.00 Radijski dnevnik — 19.45 Z ansamblom Savinjskih sedem pojeta Anka Hribovšek in Franc Koren — 20.00 Kulturni globus — 23.10 Za ljubitelje jazz — 24.00 Poročila.

TOREK, 16. 11.: 4.30 Poročila — 6.20 Rekreacija — 6.50 Dobro jutro, otroci — 7.30 Z radiom na poti — 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 11.05 Ali poznate... Sergej Rahmaninov v izvirniku in priredbi — 13.20 Obvestila in zabavna glasba — 15.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Sotočja — 19.00 Radijski dnevnik — 19.45 S klaviristom Miho Kraljem — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.05 Radijska igra — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 23.05 Lirični utrinki — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba.

SREDA, 17. 11.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.05 Glasbena matineja — 11.05 Ali poznate... — 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture — 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo... — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 18.30 Jubilejno leto glasbenega šolstva na Slovenskem — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 Koncert za besedo — Povabilo za dva — 21.05 W. A. Mozart: Odlomki iz opere „Figarova svatba“ — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 23.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe — 24.00 Poročila.

ČETRTEK, 18. 11.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.35 Mladina poje — 9.05 Glasbena matineja — 11.05 Ali poznate... — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 14.20 Koncert za mlade poslušalce — 14.40 Jezikovni pogovori — 15.30 Obvestila in zabavna glasba — 18.00 Z ansamblom Borisa Franka poje kvartet Spev — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 Četrtek večer — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Mozaik lahke glasbe — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba.

Gledali bomo II. del TV-filma „Vas ob meji“

Še dobro imamo v spominu 1. del TV-filma „Vas ob meji“ — Dorf an der Grenze“, ki ga je avstrijska televizija posnela na južnem Koroškem in oddajala pred dobrim letom. Bralce posebej opozarjamo, da bo 2. del filma „Vas ob meji“ avstrijska televizija oddajala prihodnjo nedeljo 14. novembra ob 20.15 uri na 1. programu.

Režiser Fritz Lehner tudi v drugem delu tega filma obravnava problematiko koroških Slovencev oz. koroško politično vzdušje. V glavnih vlogah nastopajo Manfred Lukas-Luderer, Milena Zupančič in Bert Sotlar. Razen tega pa je režiser v film vključil tudi nekatere igralce-amaterje. V filmu prikazuje obdobje od leta 1948 do 1960, medtem ko bo tretji del filma „Vas ob meji“ obravnaval čas od 1962 do 1972, pri čemer bo prišel do izraza tudi takozvani „ortstafelsturm“, torej pogrom na dvojezične krajevne napise na Koroškem.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstr. 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, telex 42086 sindok a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Odlikovanja
za osvoboditev Avstrije

Kot smo že v zadnji številki Slovenskega vestnika poročali, je avstrijski državni predsednik Kirchschräger letos podelil okoli 130 Korošcem častni znak zasluge za osvoboditev Avstrije. Zaradi pomanjkanja prostora zadnjič nismo objavili imena odlikovancev. Zato danes objavljamo celoten seznam odlikovanih antifašističnih borcev in žrtev fašizma (poleg imen navajamo pristojno pošto):

Jakob Apnar, Bela/Železna Kapla; Janko Apovnik, Borovlje; Pavel Bizjak, Borovlje; Marica Boltežar, Železna Kapla; Matilda Boltežar, Železna Kapla; Franc Boročnik, Pliberk; Blaž Bradač, Borovlje; Ivan Bradač, Borovlje; Mirko Brežjak, Dobrla vas; Valentin Čertov, Borovlje; Andrej Čimžar, Kotmara vas; Jožef Čimžar, Hodiše; Valentin Dobajc, Železna Kapla; Pavli Dolinšek, Železna Kapla; Matevž Doujak, Borovlje; Anton Dovjak, Železna Kapla; Rudi Dovjak, Borovlje; Valentin Dovjak, Borovlje; Hubert Fertschnig, Borovlje; Jože Friedl, Borovlje; Ewald Grabner, Borovlje; Terezija Gröblacher, Šentilj; Zdravko Haderlap, Železna Kapla; Apolonija Hafner, Borovlje; Lovrenz Hafner, Bistrica v R.; Johana Jelen, Pliberk; Tomaž Jug, Borovlje; Ignac Karničar, Železna Kapla; Alojz Kelih, Borovlje; Valentin Kelih, Železna Kapla; Aleš Kert, Pliberk; Franc Kolenik, Sinča vas; Peter Kordeš, Železna Kapla; Anton Koren, Šentjakob; Friedrich Košutnik, Borovlje; Ana Krasnik, Škocijan; Amalija Krištof, Šmihel pri Pliberku; Franc Kropivnik, Borovlje; Helena Kuchar, Železna Kapla; inž. Peter Kuchar, Železna Kapla; Štefan Kušej, Pliberk; Florian Lapusch, Bistrica v Rožu; Erhard Lauseker, Podgora; Matevž Lausegger, Podgora; Feliks Mak, Bistrica v R.; Franc Mak, Podgora; Tugomir Mak, Borovlje; Ludmila Malej, Šmihel pri Pliberku; Jože Mandelj, Borovlje; Henrik Maverič, Podgora; Helena Mert, Šmihel; Karl Messner, Treibach; Gregor Obilčnik, Podgora; Florian Ogris, Podgora; Marija Ogris, Borovlje; Andrej Oraže, Borovlje; Josefina

Oraže, Borovlje; Johan Paster, Miklavčevo; Jožef Pasterk, Železna Kapla; Anton Pavlič, Železna Kapla; Apolonija Pavlič, Železna Kapla; Anton Pečnik, Železna Kapla; Erih Pečnik, Železna Kapla; Franc Pečnik, Železna Kapla; Janez Pečnik, Sinča vas; Jožef Pečnik, Pliberk; Valentin Pečnik, Pliberk; Walter Pečnik, Sinča vas; Friedl Petrač, Pliberk; Walter Petschnig, Sinča vas; Maria Picej, Šentvid v P.; Gregor Poschinger, Borovlje; Johana Potočnik, Dobrla vas; Terezija Prušnik, Kotmara vas; Jožef Kvančnik, Podgora; Ignac Ročnik, Železna Kapla; Frida Rotter-Jerlich, Železna Kapla; Ivanka Sadošek, Železna Kapla; Miha Sadošek, Železna Kapla; Marta Schellander, Rožek; Anton Schweiger, Borovlje; Ana Služ, Železna Kapla; Stanislav Sluga, Železna Kapla; Jakob Smolnik, Železna Kapla; Zofka Smolnik, Železna Kapla; Florian Smrtnik, Železna Kapla; Amalija Šopar, Železna Kapla; Stanko Šopar, Železna Kapla; Stanislav Sparouz, Borovlje; Miha Šporn, Železna Kapla; Ana Stefitz, Pliberk; Anton Stern, Železna Kapla; Rok Strugl, Železna Kapla; Jožef Trapp, Celovec; Peter Travnik, Podgora; Rok Travnik, Borovlje; Zofi Ules, Pliberk; Anton Umek, Škofiče; Terezija Urbančič, Železna Kapla; Joško Urh, Železna Kapla; Franc Vezočnik, Pliberk; Valentin Waldhauser, Podgora; Valentin Wasner, Borovlje; Johan Wiedermann, Pliberk; Emil Wieser, Podgora; Feliks Wieser, Podgora; Marko Wieser, Podgora; Andrej Wolte, Podgora; Johann Wolte, Borovnica; Barbara Wutte, Sp. Podgrad; Valentin Wutte, Borovlje; Zdravko Gabriel, Področja; Andrej Zugwitz, Celovec; dr. Franci Zwitter, Celovec; Pavla Apovnik, Pliberk; Janez Incko, Celovec; Jožef Kolenik, Dobrla vas; Ferdinand Stingler, Kotmara vas; Lovrenc Struger, Kotmara vas; Franz Žlinder, Pliberk.

Posmrtno so s častnimi znaki bili odlikovani: Lovrenc Kramer, Škofiče; Peter Rogy, Beljak; Johan Andrej Oraže, Borovlje; Josefina

Sporočamo Vam, da proizvajamo, dobavljamo in servisiramo moderne sisteme regulacije za vse vrste ogrevalnih naprav.

IMP-METALL-sistemski regulacije omogočajo prihranek energije do 35 odstotkov.

Naš strokovnjak Vam je na razpolago za pomoč pri izbiri moderne in cenene regulacijske avtomatike.

IMP metall
G. m. b. H.

9184 ŠT. JAKOB V ROŽU

Telefon (0 42 53) 544 - Telex 045752

Srečanje jugoslovanskih zdomcev v Celovcu

V soboto so jugoslovanska zdomska društva v Avstriji pripravila v celovškem Domu glasbe tretji nastop folklornih skupin in proslavo dneva republike.

Bogat in pester program, ki so ga podali jugoslovanski zdomci je trajal kar tri in pol ure. Dvorana je bila nabito polna. Med gosti so bili zastopani tudi predstavniki obeh slovenskih organizacij na Koroškem in predstavniki koroških sindikatov.

Na sporedu so bili plesi jugoslovanskih narodov in narodnosti iz osmih zdomskih društev. Nastopala sta tudi gosta iz Jugoslavije Nada Obrič in Predrag Gojkovič. Skupno

je sodelovalo okrog 200 izvajalcev. Slavnostni govor v počastitev dneva republike je imel jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Marko Kržišnik.

Na tem uspešnem folklornem srečanju so proglasili tudi tri najbolj uspešne skupine. Prvo nagrado je dobilo društvo „Mladost“ iz Dornbirna na Predarlskem, drugo „Jedinstvo“ z Dunaja, tretjo pa slovensko kulturno društvo iz Rankweila na Predarlskem. Nagrade sta priskrbela in sofinancirala sobotno prireditev Jugoslovanski Kulturno-informacijski center na Dunaju in Ljubljanska banka.

Pred folklornim nastopom so se predstavniki vseh sedmih koordinacijskih odborov 130 jugoslovanskih klubov zbrali v celovških prostorih kluba „Triglav“ in razpravljali o sedanjem kočljivem položaju jugoslovanskih delavcev v Avstriji. Kočljivem zaradi tega, ker avstrijska podjetja odpuščajo jugoslovanske delavce in se pri tem poslužujejo raznih zvijač, da jim ne bi bilo treba plačati odpravnin. Največji pritisk na jugoslovanske delavce je vsekakor na Predarlskem, kjer je zaposlenih 8000 Jugoslovancev. Ker v sosednji Švici odpuščajo Avstrijce, ki se vračajo domov, je pritisk na jugoslovanske delavce temu primerno še večji.

In sedaj še nekaj številke o položaju jugoslovanskih delavcev v Avstriji: po dosegljivih podatkih je v Avstriji 150.000 Jugoslovancev (v rednem delovnem razmerju jih je 96.000). Po oktoberski statistiki je približno 4000 Jugoslovancev brez posla (po neuradnih podatkih celo 9.000). Od lanskega do letošnjega septembra se je število zaposlenih jugoslovanskih delavcev v Avstriji zmanjšalo za 15.500, kar pomeni 88 % vseh tujcev, ki so v letu dni izgubili delovno mesto. V celotnem številu tujih delavcev v Avstriji predstavljajo Jugoslovani 61 odstotkov. Na Koroškem je zdaj 3600 jugoslovanskih delavcev (iz Slovenije le neznatno število), kar je za 17 odstotkov manj kot lani.

Uspešen nastop mladinskih zborov

V nedeljo popoldne je bilo v Domu glasbe v Celovcu srečanje mladinskih zborov ob 75-letnici Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško. Srečanje je pripravila Krščanska kulturna zveza.

Prireditvev je bila dobro obiskana, med častnimi gosti je bil tudi prezident koroškega deželnega zbora Josef Guttenbrunner.

Za uvod so zaigrali tamburaši iz Slovenjega Plajberka, pod vodstvom Pavla Lauseggerja.

Zbrano publiko je pozdravila Marija Demšar, podpredsednica NSKS in med drugim naglasila, da je treba dati mladini vse možnosti, da se razvija na pevskega področju.

Nato je sledil nastop mladinskih skupin iz vseh treh koroških dolin — tamburaši iz Slovenjega Plajberka, otroški zbor društva „Naš otrok“ iz Celovca, nadalje otroški zbori z Ziljske Bistrice, iz Globasnice, iz Rožeka, s Suhe, iz Globasnice, iz Škocijana, iz Sel, iz Šentjakoba v Rožu, ansambel „Fantje treh dolin“, pevsko instrumentalna skupina iz Žvabeka, otroška folklorna skupina iz Žitare vasi, mladinska skupina iz Sveč, dekleta iz Želinj, mlajši mladinski zbor iz Šentvida v P., otroški zbor iz Dobrle vasi, otroški zbor iz Šentlipša, mladinski zbor slovenske gimnazije ter zbori — skupno jih je bilo 20. Bila je prava poslastica poslušati in videti mlade pevke in pevce ter plesalce, ki so več pokazali kot pa je bilo pričakovati. Publika je mlade nastopajoče nagradila z navdušenim aplavzom, kar so mladi umetniki tolmačili kot najlepše priznanje. Demonstrirano je bilo res kakovostno petje, ki obeta za v bodoče plodno pevsko dejavnost, ki je sploh značilna za slovenski življenjski na Koroškem. Isto velja tudi za nadebudne mlade plesalce. Vsekakor se nam ni treba bati, da bi slovenska pesem izumrla. Nedeljska mladinska pevska prireditvev nam bo zaradi njene privlačnosti ostala v prijetnem spominu.

Vrba - občinska seja

Na 28. občinskega odbora v Vrbi, dne 28. oktobra, je odbornik Enotne liste Herman Mačnik stavil predlog, da naj občina poimenuje dve cesti po dveh pomembnih osebnostih — Drabosnjaku in Kernjaku — ki sta delovali na območju današnje občine Vrba. Socialistični frakcijski vodja Bulfon se je strinjal s tem predlogom, o njem bodo razpravljali na seji občinskega predstojništva.

Poleg drugih točk je na dnevnem redu tudi zadeva okoli stenic. Da osvetlimo to zadevo, se je treba stegniti nekoliko nazaj.

Podžupan Ruprecht (Svobodnjaška stranka) je dal neki razkuževalni ustanovi nalogo, da razkuži mladinski dom v Šentilju, ki ga upravlja župnik Petricig, češ da so tam stenic. Vendar stenic tam ni bilo. Ta „razkuževalna akcija“ je bila v odsotnosti župnika in povrh tega še popolnoma neupravičena.

Facit cele zadeve je bil ta, da je koroški tisk pisal, da so v šentiljskem mladinskem domu stenic, kar je seveda škodovalo ugledu doma in silno razburkalo prebivalstvo. No in na tej seji je v zvezi s tem občinski odbornik Mačnik vprašal podžupana Ruprechta, s kakšno pravico je ukazal „uničiti“ stenic, ki jih ni bilo. Podžupanovo argumentiranje je bilo nekvalificirano in skrajno žaljivo. Pri tem ga je podpirala tudi gospa Lunaček-ova (Svobodnjaška stranka) češ, če bi pristojni organi videli ta dom, da bi ga takoj zaprli. Vendar pa ima župnik Petricig uradno pismo deželne vlade, da so izpolnjeni pogoji za vodenje takšnega mladinskega doma. Torej tudi ta domneva je brez podlage. Tu gre za značilen primer samopašnosti, za skrajno nepopolnaren akt, ki ne more nikakor biti v ponos komunalnemu politiku današnjega časa.

BILČOVŠ

V soboto 30. oktobra smo se na bilčovskem pokopališču za vedno poslovili od Marije Kropivnik, pd. Mežnarjeve mame v Bilčovsu. Tudi ona je bila ena izmed mnogih slovenskih koroških žena, ki je zaradi zvestobe in ljubezni do materinega jezika morala prestajati velike tegobe, med njimi celo izseljeništvu v zadnji vojni.

Pokojna Mežnarjeva mama je bila rojena pri Leskovniku v Podgradu. Poročila se je na Mežnarjevo kmetijo v Bilčovsu. V zakonu se je rodilo pet otrok. Kot že omenjeno so bili Mežnarjevi usodnega 14. aprila 1942, kot na stotine še drugih slovenskih koroških družin, izgnani z rodne grude. Njihove postaje trpljenja so bile v taboriščih Schwarzenberg, Frauenaurach in Eichstätt. Sin Franci, ki je bil tudi izseljen, je moral iti služiti nemško vojsko, kjer je bil težko ranjen in umrl. Da, mnogo je morala Mežnarjeva mati prestati in kljub tem težkim udarcem je dočakala častitljiva leta — umrla je v 89. letu starosti.

Po vrnitvi iz izseljeništvu se je Mežnarjeva družina takoj vključila v obnovo narodnega življenja. Z velikim zanimanjem je Mežnarjeva mama spremljala dogodke in z velikim veseljem obiskovala kulturne in druge prireditve. Njena smrt je žalostno odjeknila po Gurah in Rožu, zlasti med bivšimi izseljenci, ki so se v lepem številu poslovili od svoje nekdanje sotrpinke.

Od vseh spoštovane Mežnarjeve mame se je na bilčovskem pokopališču poslovila velika množica ljudi, kar je prepričljiv dokaz, kako priljubljena in spoštovana je bila med prebivalstvom.

Pogrebni obred je opravil domači župnik dekan Leopold Kasl. Z v srce segajočimi pesmimi žalostinkami pa je zapel domači pevski zbor „Bilka“ pod vodstvom Joška Boštjančiča in temu žalostnemu aktu dal še turobnejše obeležje.

Mežnarjevo mamo bomo ohranili v častnem spominu, svojcem pa ob težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje.

Srečanje mladine narodnosti

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na srečanje mladine narodnosti v soboto 13. in nedeljo 14. novembra 1982 v Pliberku. Na tem srečanju bo sodelovala mladina gradiščanskih Hrvatov, koroških Slovencev, Slovencev iz Italije, Slovencev iz Porabja (Madžarska) ter mladina italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji.

Večina sporada se bo odvijala v Pliberku — delovni del v hotelu Rösselwirt, kulturni pa v dvorani Schwarzl.

Srečanje bo predvsem informativnega značaja. Prineslo naj bi nove vidike ne samo v mladinsko delo, temveč tudi v delo političnih organizacij. Spoznavanje problemov mladine raznih narodov in narodnosti je vsekakor važna naloga, ki se je moramo resno oprijeti, saj je ključ za pravilno in pravično pojmovanje obstoja narodov, narodnosti in sploh človeštva, ki je ogrožen po hegemonizmu vseh vrst.

S P O R E D

SOBOTA

ob 13. uri začetek srečanja
s predavanji o položaju koroških Slovencev

- dipl. inž. Feliks Wieser — Prikaz trenutne politične situacije na Koroškem
- dr. Franci Zwitter — Delovanje in povezovanje manjšin v Avstriji in izven nje
- dipl. inž. Franc Koncilijs — Prikaz gospodarske situacije na Koroškem

Nato bo sledila okrogla miza na temo „Predšolska in šolska vzgoja v materinem jeziku“. Zaželjeno je, da bi vsaka delegacija kot tudi posamezniki podali v okviru okrogle mize v prvi vrsti lastna stališča ter tudi razložili situacijo šolstva v okolju, v katerem živijo in delajo.

Uvod za diskusijo in razpravo bo podal tov. Teodor Domej — sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta na Koroškem.

Po večerji bo srečanje s političnimi in komunalnopolitičnimi funkcionarji, nato kulturni program pri Schwarzlu, katerega lahko sooblikujejo tudi udeleženci srečanja mladine narodnosti.

NEDELJA

Po zajtrku ogled Peršmanove domačije (muzej NOB) Po kosilu zaključek srečanja z diskusijo o mladinski problematiki. Še odprta vprašanja, ki se v okviru okrogle mize niso obravnavala, je možno sprožiti v tej zaključni diskusiji.

ŠPORTNI VESTNIK

Bo SAK prezimil s prednostjo 5 točk?

Po nedeljski zmagi proti Dobrli vasi ima SAK možnost prezimiti s 5 točkami razlike do moštva na drugem mestu. Če se SAKu v Wolfsbergu posreči zmagati, bo slovensko moštvo ustvarilo idealno pozicijo za pomladansko prvenstvo.

Tudi v zadnji jesenski tekmi (ki pa je že štela k pomladanskemu prvenstvu) se celovškemu KAC ni posrečilo nekoliko bolj približati SAKu. Že sedmič je letos remiziral, tokrat celo proti predzadnjemu moštvu iz Sinče vasi. Treibach, ki je v Žrelcu srečno zmagal, se je porinil na tretje mesto, celo pred moštvo iz Šmihela, ki je proti Možberku prvič izgubilo na domačem igrišču.

Lestvica nam kaže kako tesno

Dobrila vas ima novega župana

V Dobrli vasi so izvolili novega župana v osebi deželnega poslanca Josefa Pfeiferja. Prejšnji župan direktor Adolf Hafner je po 18 letih županovanja odstopil in s tem dal možnost drugim voditi usodo občine Dobrila vas. Volitve za novega župana so izpadle tako, da je za deželnega poslanca (SPÖ) Pfeiferja bilo oddanih 15 glasov, 8 pa za podžupana Ericha Röscherja (ÖVP).

Okrajni glavar Herbert Scheiber, ki je zaprisegel novega župana, je ob tej priložnosti izrekel besede zahvale prejšnjemu županu Hafnerju za plodno dejavnost občine Dobrila vas, novo izvoljenemu županu pa je želel veliko uspehov v prihodnosti.

V svojem poslovnem govoru je prejšnji župan Hafner menil, da mu ni za samohvalo, vendar pa da je ponosen na to, da je njegovo delo rodilo sadove. Novemu županu pa je svetoval, da naj skrbi in bremena prenaša brez nejevolje in vedno z nasmejanim obrazom.

To napotilo naj bi veljalo tudi za mnoge druge župane na Koroškem.

Župan Pfeifer si je zastavil važno nalogo, da bo nadaljeval uspešno delo direktorja Hafnerja, biti župan za vse občane, ne glede na stranko ali narodno skupnost, ki ji le-ti pripadajo.

so moštva eno poleg drugega. Od drugega do desetega mesta je med moštvi le 3 točke razlike.

SAK je v nedeljo v Dobrli vasi premagal domače moštvo z rezultatom 4:2 in je bil v vseh ozirih boljši od domačinov. Polanšek v 3. in 88. minuti ter Hobel v 10. in 55. minuti sta bila tokrat uspešna za SAK.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da je po daljši odsotnosti prisostvoval tej igri tudi trener Avdič. Navijači pravijo, da se je čutil njegov vpliv pri igri. Zadnji petek pa je bil tudi že na prvem treningu po njegovi bolezenski odsotnosti. Ob tej priliki je treba omeniti, da so funkcionarji SAK zelo hvaležni zdravniškemu osebju na Golniku (z dr. Perkom na čelu) za njihovo veliko prizadevanje pri okrevanju trenerja in športnika Avdiča.

► SLOVENSKI ATLETSKI KLUB ◀

vabi na prvenstvene tekme

v nedeljo 14. novembra 1982

Wolfsberg — SAK ob 14.00 uri

Wolfsberg „pod 23“ —

SAK „pod 23“ ob 12.15 uri

Igrišče: Wolfsberg

Prisrčno vabjeni!

BILČOVŠ

V Bilčovsu je v sredo umrla Ana Koren pd. Peželnova mama, stara 76 let. Pogreb bo danes ob 14. uri. Podrobneje bomo poročali prihodnjič.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 11. novembra 1982

Za 100 din dobite	23.00 šil.
Za 100 din plačate	28.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.19 šil.
Za 100 lir plačate	1.28 šil.
Za 100 mark dobite	691.50 šil.
Za 100 mark plačate	707.80 šil.

Mladinska revija POKAŽI KAJ ZNAŠ

Slovenska prosvetna zveza prireja v nedeljo 28. novembra 1982 o 14.30 uri v farni dvorani v Šmarjeti petič revijo POKAŽI KAJ ZNAŠ.

Vabimo otroke, mladince in skupine iz krajev Galicija, Šmarjete, Borovelj, Šentjanža, Bistrice, Sveč, Slovenjega Plajberka, Brodi ter iz Sel in Sele-Kota, da se prijavijo za revijo, ki bo 28. novembra 1982 v Šmarjeti.

Prijave: pismeno ali po telefonu na Slovensko prosvetno zvezo, 9020 Celovec, Gasometergasse 10; tel.: (0 42 22) 32 5 94 ali 33 1 08.